

LEPPÄSLÄINEN

N:o 6 2011

Sukujuhlan esiintyjä. Vasemmalla ylhäällä Maire Salmi, Tuomas Seppälä ja Kirsi Seppälä, keskellä Harry Kaunisviita ja Reino Leppänen ja alhaalla Jaana ja Sauli Ahvenjärvi. Oikealla Juhani Haveri ja Tuomas Seppälä.

Puheenjohtajan puheenvuoro

Kuluneena kesänä Kankaanpään kaupungin museossa työskennellyt tutkija Pasi Yli-Hakkola keräsi tietoa Kankaanpään jalkineteollisuuden synnystä. Näin aiheeseen liittyvän ilmoituksen paikallislehdessä ja mieleeni juolahti, että meiltä saat-
taa löytyä jotakin tutkijaa kiinnostavaa materiaalia. Huomasin, että Oskari-taatan elämäntyöllä voi olla oma osuutensa koko Kankaanpään jalkineteollisuuden syntyemisessä.

Näin innostuin taas penkomaan omia histori-
ankätköjäni ja käteeni osui kaksi tilikirjaa 1930-luvulta. Tilikirjoihin on huolellisesti käsin kirjoitettu suutariliikkeen ostot ja myynnit. Kirjurina on toiminut Oskarin nuorin poika Toivo. Kirjoista selviää myös ainutlaatuista tietoa liikekumppaneiden nimistä, joista me nykypäivän ihmiset emme muutoin tietäisi mitään.

Elokuisena torstai-iltapäivänä lähdin puolisoni ja tyttäreni kanssa tutustumaan Kankaanpään kaupungin museoon. Olin myös sopinut tapaamisen tutkija Yli-Hakkolan kanssa. Jännittyneenä odotin mitä mieltä hän on ”aarteestani”. Varsin kiinnostuneen tuntuksena hän otti tutkittavakseen mukanani olleen tilikirjan ja valokuvasi muuttaman kenkäparin Oskarin verstaan tuotannosta.

Museostalöytyipieksujajalapikkaita, joista osa saattaa olla Oskarin valmistamia. Sinne on myös rakennettu suutarinverstas kaikkine työkaluineen. Näytteillä on varsin edustava otos eri aikakausien jalkineista. Valmistajien joukosta löytyy perinteisiä Kankaanpääläisiä kengäntekijöitä kuten Koskelan, Männistön ja Tuomisaaren kenkätehtaat.

Kaupungin museo sijaitsee tällä hetkellä Niinisolossa vanhassa koulurakennuksessa. Lähitulevaisuudessa se pääsee muuttamaan uusiin tiloihin kaupungin keskustaan. Uusien tilojen myötä museon aarteet saadaan paremmin kaiken kansan nähtäväksi, sillä suuri osa kenkähistoriasta majailee vielä varastojen kätköissä.

Kankaanpään kaupungin museon nettisivuilta on luettavissa tutkija Yli-Hakkolan ensimmäinen

arvio Oskari-taatan liiketoiminnan dokumentoinnista ja sen mahdollistamasta historian tutkimuksesta. Tutkija arvioi tilikirja-aarten korvaamattoman arvokkaaksi. Minusta tuntuu erittäin hyvältä, että nyt vuosikymmeniä isoisäni kuoleman jälkeen tutkija tuo päivänvaloon arvokasta tietoa nykyään lähes unohtuneesta kädentaidos-

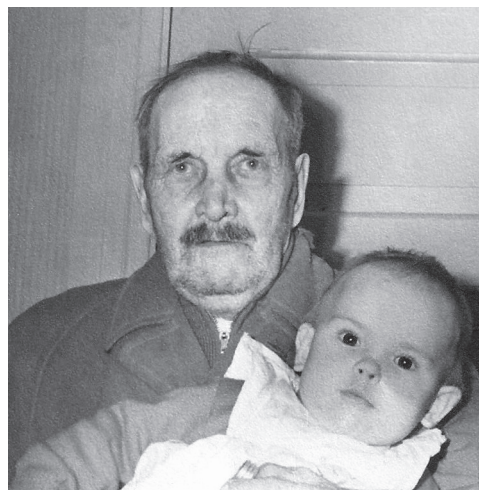
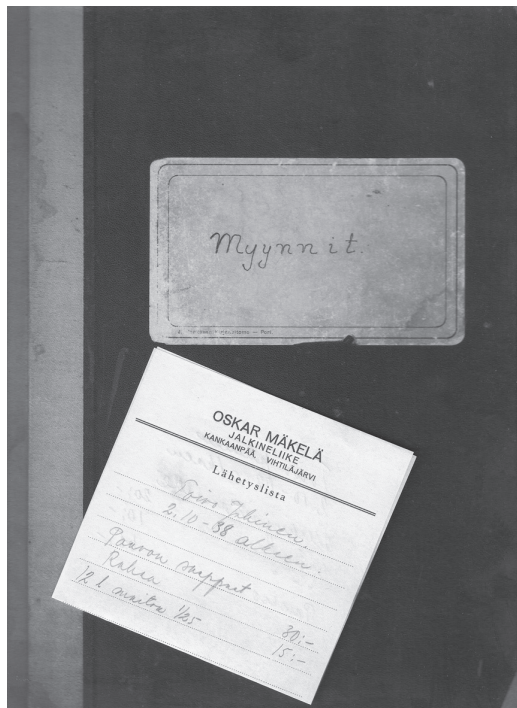
ta, joka edelsi teollista kenkien valmistusta. Mieltä hivelevää on myös se, että joku muukin kuin Leppäsläisten sukuun kuuluva henkilö haluaa perehtyä menneen vuosisadan suutarien elämäntyöhön ja sen yhteiskunnallisiin vaikutuksiin.

Minä pystyin toimittamaan historian tutkijan käyttöön dokumentin, josta paljastuu vain pieni osa Leppäsen suvun suutarihistoriasta. Toivottavasti suvusta löytyy lisää tallennettua faktatietoa, joka on käsitykseni mukaan erityisen merkityksellistä tutkittaessa jalkinetuotannon alkuvaiheita Kankaanpäässä.

Historiantutkijan ansioista tämä meidän Leppäsläisten suutaritausta tuntuu aina

vain arvokkaammalta. On hienoa kuulla, että esi-isiemme työllä on taloudellista ja kulttuurillista arvoa vielä nykypäivänäkin. Seuraavassa sukujuhlassamme saamme jälleen kerran ylpeinä yhtyä laulamaan ”Suutari herroista ensimmäinen oli maailmassa. Sill” oli päivät paremmat kuin piispalla pappilassa”.

Terttu Huhtamaa

Terttu Oskari-taatan sylissä.

Leppäsläinen n:o 6 2011

Julkaisija

Leppäsläisten sukuseura ry

Puheenjohtaja

Terttu Huhtamaa

Varapuheenjohtaja

Liisa Mäkipää

Sihteeri

Arto Ojanen

Muut hallituksen jäsenet

Heli Ekman

Oivi Koskensalo

Eija Uusi-Oukari

Arto Rantala

Rahastonhoitaja

Esko Mäkipää

Tilintarkastajat

Timo Heinonen

Pekka Rantala

Pankkitilin numero

Nordea Kankaanpää 209118-7159

Kotisivun osoite

www.leppaslaiset.net

Sähköpostiosoite

sukuseura@leppaslaiset.net

Huom! Sähköpostiosoite on muuttunut.

Kansikuva

Terttu Huhtamaa

Kuvassa Oskari Mäkelän jalkineliikkeen tuotantoa 1930-luvulta.

Lehden taitto ja sukukokouskuvat

Arto Ojanen

Painopaikka

Multiprint Oy, Turku

Sisältö

sivu

Puheenjohtajan puheenvuoro	3
Alkuhartaus 31.7.2010	5
Viidennen sukukokouksen 31.7.2007 jälkeen kuolleet suvun jäsenet	5
Sukujuhlan ohjelma	6
Sukujuhla Kankaanpään kuntoutuskeskuksessa	7
Tyyne Salmin muistolle	8
Muistamme Synnöve Lepäntaloa (1922-2011)	9
Sisaremmen muistolle	12
Äiti	12
Paula Rintamaan muistolle	13
Kuva 80 vuoden takaa	13
Helmi Leppäsen runoja	14
Uuden kansanedustajan mietteitä	16
Rintamalta upseerikouluun	17
Historian lehdiltä	18
Kuvia vuosien takaa	20
Kanadan kuulumisia	22
Merten takana sukuloimassa – poimintoja Kanadan-matkapäiväkirjasta	29
Mutan poikien urheilukentältä maailmalle	34
Tuulahdus 1920-luvulta - Arvo Leppäsen kirjeet sotaväestä	36
Kankaanpään laulu	45
Musiikkia, maestro!	46
Elämän kannel	46
Sukuhaarojen yhteyshenkilöt	48
Lopuksi	49

Leppäsläisten sukuseura ry:n julkaisusarja

1. Leppäsläinen n:o 1, loppuunmyyty
2. Leppäsläiset Sukukirja, hinta 25 e
3. Leppäsläinen n:o 2 1998, hinta 12 e
4. Leppäsläinen n:o 3 2002, hinta 10 e
5. Matti Lepäntalo 2005: Tarua ja totta Kankaanpäästä. Vihtiläjärven kauppias.
Hinta 29 e
6. Leppäsläinen n:o 4 2005, hinta 10 e
7. Matti Lepäntalo 2008: Tarinoita Kankaanpäästä II. Pitäjäkokki kertoo. Hinta 30 e
8. Leppäsläinen n:o 5 2008, hinta 15 e
9. Leppäsläiset Sukuluettelo, hinta 15 e
10. Leppäsläinen n:o 6 2011, hinta 15 e

Alkuhartaus 31.7.2010

Jokainen meistä paikalla olevista tietää ja muistaa, että leppäsläisten suvun esipolvet juontaa maakirjan mukaan vuodelta 1540. Niistä merkinnöistä on tänä vuonna tullut kulu-neeksi 470 vuotta. Lukuisat ovat ne sukupolvet, joita leppäsläisistä on voitu sukuna luetteloida. Niitä saamme tänään yhdessä muistella ja samalla vahvistaa suvun nykyisten jäsenten keskinäistä tuntemusta. Laajassa suvussa tapahtuu jatkuvasti muutoksia, uusi sukupolvi on astumassa väistyvien tilalle.

Samoihin aikoihin, kun suvun esipolvista löytyy ensimmäisiä mainintoja, suomalaiset saivat Mikael Agricolan käännöstyön ansiosta muutamia osia suomenkielisestä Raamatusta. Lukutaidon karttuessa ja käännöstyön edetessä kansalla oli vähitellen mahdollisuus hankkia koteihin oma Raamattu. Jumalan sanaa luettiin kodeissa säännöllisesti ja kirkoissa julistettiin voimakkaasti synti synniksi ja armo armoksi.

Tätä hengellistä perintöä ja Jumalan sanan sukupolvesta toiseen ulottuvaa sanomaa saamme tänäänkin suvun keskellä avata.

Minua on viime vuosina puhutellut sunnuntaisin kirkoissa jumalanpalvelus-kaavaan kuuluva uskontunnustus. ”Minä uskon Jumalaan, Isään, Kaikkivaltiaaseen...”

Tämä apostolinen uskontunnustus syntyi ensimmäisellä tai toisella vuosisadalla Rooman seurakunnassa.

Kristillisten kirkkojen mukaan Apostolinen uskontunnustus keskittyy ilmaisemaan kristillisen uskon ja evankeliumin ytimen.

Uskontunnustus on Jumalan hyvien tekojen ylistys. Samalla kun pyydämme uskoa itsellemme, kiitämme Jumalaa hänen rajattomasta rakkaudestaan.

Uskontunnustus tulee jokaista kohti henkilökohtaisella tasolla. Siis kuka uskoo Jumalaan? Kuka uskoo Jeesukseen Kristukseen? Kuka uskoo Pyhään Henkeen. Uskontunnustuksen ensimmäinen sana antaa näihin kysymyksiin vastauksen. Minä. Minä uskon!

Kyselen edelleen, rohkenetko sinä lausua yhteen ääneen muun seurakunnan kanssa tämän uskontunnustuksen? Onko sydämesi ajatus ja luottamus siinä mukana?

Uuden Testamentin puolelta avautuvat apostoli Paavalin sanat roomalaisille; Sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan. (Room. 10:10.) Nämä sanat ovat ajan-kohtaiset vielä tänäänkin. Liitymme menneitten

sukupolvien ketjuun virrentekijän osuvilla sanoilla: ”Myös isämme uskoivat ennen ja kylvivät, leikkasivat. Me saarnaamme aikojen menneiden isämme saarnasivat. On täyttynyt aika, sen soi Jumala, on lähellä Kristuksen valtakunta. Siis kääntykää, nöyrytkää parannukseen ja suostukaa armahdukseen.”

Ehdotan, että yhteen ääneen tunnustamme nyt yhteisen kristillisen uskomme:

Minä uskon Jumalaan, Isään, Kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan, ja Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös taivasiin, istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita, ja Pyhään Henkeen, pyhän yhteisen seurakunnan, pyhäin yhteyden, syntien anteeksiantamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän.

Juhani Haveri

Viidennen sukukokouksen 31.7.2007 jälkeen kuolleet suvun jäsenet:

Armi Mäki (o.s. Salmi), Mynämäeltä, kuoli 70-vuotiaana huhtikuussa 2009 (8.9.1938 - 24.4.2009).

Arja Pitkänen (o.s. Ojanen), Loimaalta, kuoli 56-vuotiaana elokuussa 2009 (17.3.1953 - 23.8.2009).

Elvi Austin (o.s. Mäki), Oshawasta, Kanadasta, kuoli 92-vuotiaana tammikuussa 2010 (24.3.1917 - 1.1.2010).

Paula Rintamaa (o.s. Leppänen), Nakkilasta, kuoli 72-vuotiaana helmikuussa 2010 (18.5.1937 - 28.2.2010).

Salli Leppänen (o.s. Mäkinen), Orivedeltä, kuoli 88-vuotiaana maaliskuussa 2010 (18.7.1921 - 9.3.2010).

Martta Ojanen, Kankaanpäästä, kuoli 91-vuotiaana toukokuussa 2010 (1.9.1918 - 8.5.2010).

Synnöve Lepäntalo (o.s. Kiviluoto), Helsingistä, kuoli 88-vuotiaana huhtikuussa 2011 (7.8.1922 - 10.4.2011).

Työne Salmi (o.s. Leppänen), Parkanosta, kuoli 103-vuotiaana kesäkuussa 2011 (23.3.1908 - 14.6.2011).

Leppäsläisten sukuseura ry

Sukukokous Kankaanpään kuntoutuskeskuksessa 31.7.2010

Ohjelma

- 12.00 Tervetulotoivotus Juhani Haveri
Hartaus ja vuoden 2007 juhlan jälkeen Juhani Haveri
kuolleiden nimet
Lauluesitys: Pidä minusta kiinni Maire Salmi
Sukuseura-asiaa Arto Ojanen
Ruokarukous Juhani Haveri
- 12.30 Lounas
Ryhmäkuvan otto
- 14.00 Yhteislaulua: Kotimaani on Suomi
Sukuseuran puheenjohtajan puhe Terttu Huhtamaa
- 14.15 Sukuseuran kokous
Yhteislaulua: Suutarin laulu ja Marjaanan kehtolaulu
Lauluesitys: Tuonne taakse metsämaan, Kesäillalla Maire Salmi
Lauluesitys: Talvella Talikkalan markkinoilla, Jaana ja Sauli
Minun kultani kaunis on Ahvenjärvi
- 15.00 Kanadan kuulumisia Harry Kaunisviita
tulkki Reino Leppänen
- 15.30 Kahvi
Yhteislaulua: Suutarin emännän kehtolaulu ja Hilu hilu
Lauluesitys: Kesäaamu, Viimeiset veneet Jaana ja Sauli
Ahvenjärvi
- 16.15 Kenkiä eri aikakausilta Paula Haveri
Yhteislaulua: Satakunnan laulu
- 18.00 Juhla päättyy viimeistään
Juontaja: Juhani Haveri
Säestäjät: Kirsi ja Tuomas Seppälä

Sukujuhla Kankaanpään kuntoutuskeskuksessa

Leppäsläisten sukuseura ry:n sukujuhla ja sääntömääräinen vuosikokous pidettiin kuudennen kerran heinäkuun 31. päivänä 2010. Juhlan pitopaikkana oli Kankaanpään kuntoutuskeskus. Toki muitakin vaihtoehtoja juhlapaikaksi oli, mutta me juhlan järjestäjät päädyimme tähän käyttövalmiina saatavaan juhlatilaan. Juhlan järjestämisessä on aina omat haasteensa, eikä koskaan voi etukäteen tietää mitä yhteen koontuvat sukulaiset juhlan järjestäjiltä odottavat. Pientä jännitystä oli ilmassa tämänkin juhlan alkaessa.

Vieraskirjaan kertyi n. 50 nimeä. Sukuseuramme ensimmäisessä kokoontumisessa 1995 vieraskirjaan kirjattiin lähes 200 nimeä. Mistähän syystä juhlaväki on näin vähentynyt?

Sukujuhlassamme moni asia on jo muodostunut perinteeksi. Perinnettä oli sekin, että sujuvasanainen Juhani Haveri juonsi juhlamme. Yhdessäolomme alkoi Juhanin pitämällä hartaushetkellä. Hartauden päätteeksi luettiin vielä 2007 sukujuhlan jälkeen kuolleiden Leppäsläisten nimet. Ennen lounasta Arto Ojanen kertoi uudesta sukuluetelosta, joka nyt oli ensimmäistä kertaa nähtävänä ja ostettavana. Myynnistä huolehti Eija Uusi-Oukari.

Musiikkinautintoja meille tarjoilivat suvun omat musikantit. Maire Salmi lauloi, Kirsi ja Tuomas Seppälä soittivat ja lauloivat, kuten myös Jaana ja Sauli Ahvenjärvi. Yhteislauluina lauloimme tuttuun tapaan mm. Suutarin laulun, Marjaanan kehtolaulun ja Satakuntalaisten laulun.

Erityisen ilahduttavalta tuntui se, että joukosamme oli sukulaisia kaukaisesta Kanadasta asti. Harry Kaunisviita kertoi kuulumisia ja näytti kuvia kotiseudultaan Ottawasta Reino Leppäsen toimiessa tulkkina. Heikki Passilahden itse kirjoittamista runokokoelmista löytyy aina sopiva runo juhlaan kuin juhlaan ja niin kuulumme jälleen yhden koskettavan runon Heikin lausumana.

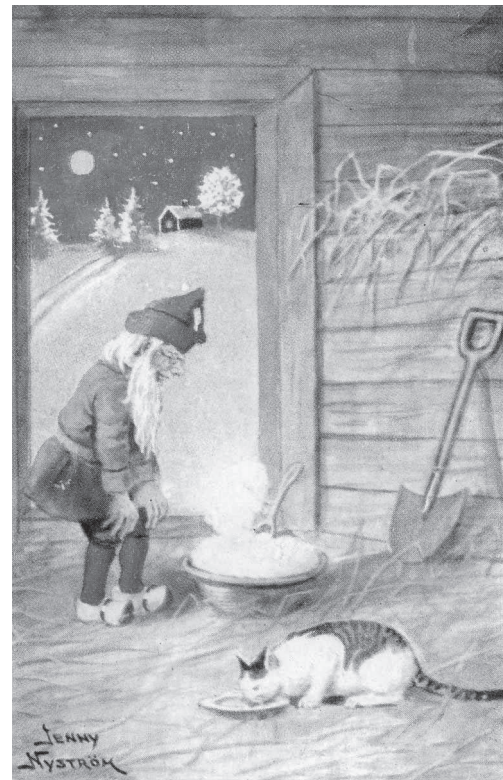
Sukujuhlan virallinen osuus sukuseuran vuosikokous pidettiin kokoontumisemme puolivälissä. Näin kokoukseen osallistui koko juhlaväki. Kokouksen kulku oli varsin reipas ja yksimielinen, sillä täytyyhän virallisetkin asiat hoitaa, jotta sukuseura pysyy toimintakykyisenä. Sukuseuran hallituksen kokoonpanossa tapahtui muu-

toksia. Reino Leppänen ja Jukka Jaakkola jäivät pois hallituksesta. Vanhoista hallituskonkareista jatkavat Liisa Mäkipää, Arto Ojanen, Eija Uusi-Oukari ja Terttu Huhtamaa, uusina aloittivat Oivi Koskensalo, Heli Ekman sekä Arto Rantala.

Kankaanpään kuntoutuskeskuksen kabinetti tuntui varsin sopivalta juhlapaikalta ja kuulemani mukaan valtaosa juhlaan osallistuneista oli kansani samaa mieltä. Arto Ojasen ottamasta yhteiskuvasta näemme, että osallistujien joukossa oli Leppäsläisiä vauvasta vaariin. Lasten ja nuorten näkeminen sukujuhlissa tuo ainakin minulle toiveikkaita ajatuksia sukumme tulevaisuudesta. Vain lasten kautta meillä on tulevaisuus ja myös mahdollisuus arvokkaan sukuhistoriamme ja perinteidemme säilymiselle ja siirtymiselle seuraaville sukupolville.

Seuraava sukujuhla tuli jo keskusteluissa esille. Pidetäänkö se kolmen vuoden kuluttua, vai myöhemmin? Ja sitten se juhlapaikka, onko se Kankaanpää vai menemmekö kaikki joukolla Kanadaan? Miettikääpä sitä hyvät Leppäsläiset ja antakaa ideoita hallitukselle.

Terttu Huhtamaa

Työne Salmin muistolle

Tyne Salmi 102-vuotismerkkipäivänään.

On kevät 2011. Äiti täytti 103 v, mutta on väsynyt. Urheasti hän terästyy syntymäpäiväkahvin ajaksi. Luopuminen äidistä on jossain lähitulevaisuudessa mahdollinen. Kevään keuhkokuume ja sydämen vajaatoimintaoireiden paheneminen viestittävät sitä. Hän oli sairaalan osastollakin pariin otteeseen muutaman päivän. Mutta sitten taas virkeitä päiviä, jolloin rollaattori kulkee ja juttelu luistaa, joskin lyhyemmin hetkin ja matkoin. Useimmiten äiti tuntee meidät, lapset, mennessämme vierailulle hänen luokseen Niittyvillan-osastolle Rauhalan Palvelukotiin Parkanossa, josta hän sai paikan joulukuun alussa v. 2009.

Tuon kaiken me lapset tiesimme, mutta sitenkin äidin kuolema, hänestä luopuminen, tuli yllätyksen lailla. 14.6.2011 aamupuuron ja sauna-pesureissun jälkeen hän jäi lepäämään ja odottamaan ruoka-aikaa. Sen lepo hetken myötä Taivaan Isä korjasi pitkän ja vaiherikkaan tien kulkijan kotiin, iankaikkisiin majoihinsa. Niin toivomme tapahtuneen.

Leppäsläisiä on monien sukupolvien ajan

haudattu Kankaanpään hautausmaan multiin. Siellä ovat myös perheemme läheisimmät kätettyinä: äidin vanhemmat ja kaikki muut hänen sisaruksistaan puolisoineen (Aino ja Anja muualla) paitsi Liisa-sisko. Anja-tyttären ja Tuomo-puolisonsa viimeinen leposija on siellä. Oman perheen haudassa on jo isä-Eemeli ja lapsista Anna-Maija (Armi muualla). Yli 10 v. Leppäsen suvun vanhimpana elänyt äitimme saatettiin myös sinne Parkanon kirkossa tapahtuneen siunauksen ja viimeisessä kodissaan, Rauhalassa, vietetyn muistohetken jälkeen.

Äiti-Tyynen elämästä kerroimme viime Leppäsläisessä 100v. tultua täyteen. Tämä on hänen tarinansa loppuosa, jonka maan päällä saimme yhdessä vaeltaa. Raamatun mukaan meillä on toivo ja mahdollisuus kohdata vielä iankaikkisuudessa. Siihen Jeesuksen ansaitsema armo meitä auttakoon.

Kiitollisuudella äitiä muistaen, lasten ja jälkipolvien puolesta:

Paula Haveri

Rakas äiti, mummu kolmessa polvessa ja anoppi

Työne SALMI

o.s. Leppänen

s. 23. 3. 1908 Kankaanpää
k. 14. 6. 2011 Parkano

*Kudoit elämästäsi pitkän maton.
Loimina työ, usko, toivo, rakkaus
ja luovuus.
Kuteina koko elämän kirjo.
Arnoit meille hyvän kasvualustan.
Kiitos äiti tuestasi ja rakkaudestasi.*

*Jeesus sanoo: "Minä olen
ylösnousemus ja elämä,
joka minuun uskoo, se elää,
vaikka on kuollut."
Joh. 11:25*

Sinua lämmöllä muistaen ja kaivaten

Maila

**Leena ja Seppo: Vilma, Luca; Tero, Aurora
Anjan lapset: Maija ja Pasi, Eetu; Minna ja
Kalevi: Reetta ja Jari, Joona, Aatu; Eeva
Armin puoliso Riku: Heli; Juha ja Tiina
Petteri, Roosa-Maria**

**Jorma ja Anja: Jussi ja Tarja, Joona, Pekka
Matti, Linda; Timo ja Anita; Ulla ja Taisto
Kirsti ja Eric: Noora ja Marko, Aksel, Iiris;
Katri ja Tommi, Elmeri, Valtteri, Petteri;
Heidi ja Riku, Aura, Erno; Oskar
Paula ja Juhani: Tatu ja Nana, Nino, Una,
Tiila, Mio; Sami ja Minttu, Sasu, Mikko
Matti ja Maire: Sofia; Saara, Sisu
sisar Liisa ja Esko
runsas sukulaisten joukko ja ystävät**

Siunaus on toimitettu läheisten läsnä ollessa ja arkku laskettu Kankaanpäänhän sukhautaan. Kiitämme lämpimästi kaikkia suruumme osaa ottaneita ja Rauhalan palvelutalon os. Niittyvillan henkilökuntaa äidin hyvästä hoidosta.

Muistamme Synnöve Lepäntaloa (1922-2011)

Leppäsen sukuseuran perustajan Matti Lepäntalon puoliso Synnöve (o.s. Kiviluoto) kuoli huhtikuussa 2011. Matin ja Synnöven avioliitto kesti 64 vuotta. Synnöve oli kotoisin Turusta ja hän tuli ensikäynnille Kankaanpäähän vuonna 1946. Siitä lähtien hän seurasi puolisonsa rinnalla Leppäsen suvun vaiheita ja Kankaanpään kuulumisia. Aihe muuttui sitä ajankohtaisemmaksi mitä syvemmälle Matin tutkimukset sukunsa vaiheista etenivät. Synnöve oli miehelleen arvokas tuki tämän kirjallisessa työssä.

Alla olevassa kirjoituksessa Lepäntalojen nuorin tytär Ursula Ranin muistelee äitiään ja valottaa hänen sukutaustaansa ja elämänvaiheitaan. Teksti jaettiin muistotilaisuuteen osallistuneille.

Antti Piirainen lähti Lähetyseuran lähettämänä Afrikkaan v 1868. Hänellä ei ollut pappiskoulutusta, mutta into osallistua lähetystyöhön omalla panoksellaan. Puuseppä Piirainen oli kotoisin Ilomantsin Tuupovaarasta.

Kun Antti Piirainen oli ollut Ambomaalla eli nykyisessä Namibiassa joitain vuosia hän yksinäisenä lähetti Suomeen Lähetyseuraan pyynnön, että Suomesta lähetettäisiin hänelle elämäkumppani. Hän ei ollut aiemmin tavannut tulevaa vaimoaan Matildaa (o.s. Seger). He saivat neljä lasta. Sekä nuorin lapsi että äiti kuolivat synnytykseen. Leskeksi jäätyään Antti Piirainen ei pitänyt mahdollisena huoltaa kolmea tyttärtään Afrikassa ja hän toi heidät Suomeen. Vanhin tyttäristä eli Mandi oli paluumatkalla muistaakseeni 9-vuotias. Mandi, myöhemmin Sipilä, minun Vanha-Mummini, eli pitkälle yli 90-vuotiaaksi ja kertoili jälkipolvilleen usein matkastaan Afrikan halki. Hän kertoi mm yöleiristä ”orjantappura-aitauksessa, jonka ulkopuolella jalopeurat karjahtelivat”.

Piirainen palasi jatkamaan työtään Afrikassa. Suomessa sisarukset pääsivät kasvattilapsiksi Kemiön pappilaan Gabriel Hedbergin kotiin. Hedberg oli Evankeliset-herätysliikkeen johtohahmo. Kasvattikodissaan Mandi kohtasi tulevan puolisonsa Wilho Sipilän, josta tuli myöhemmin Mynämäen kirkkoherra ja lääninrovasti. Sipilä kuoli v 1917 ja Vanha-Mummi Mandi 50 vuotta myöhemmin.

Äidinäitini Elli Sipilä (Sipilän sisarusarjan 3. ja keskimmäinen) jakoi äitinsä kohtalon. Hänen puolisonsa Into Kiviluoto, joka oli latinan ja ai-

dinkielen lehtori Turun suomalaisessa reaalilyseossa, kuoli myös 50-vuotiaana v 1935. Mummini Elli jäi leskeksi 37-vuotiaana. Tyttäret Synnöve, Kirsti ja Rauni olivat isän kuollessa 13, 12 ja 11-vuotiaat. Rauni kuoli v 1989. Kirsti elää.

Äidin nuoruutta leimasi taloudellinen niukkuus. Nuori leski oli pitkään kykenemätön työhön. Perhe oli luullakseni osittain riippuvainen sukulaistenkin avusta. Perheen voimahahmoa, vahvaa ja vankkaa isää, kaivattiin kovin. Hänen muistoaan vaalittiin ja jälkipolville hänen hahmonsensa on piirtynyt legendaarisena.

Tätä taustaa vastaan äidille oli selvää, että hän halusi ammattiin, joka mahdollistaa toimeentulon kaikissa tilanteissa. Hän lähti opiskelemaan lääketiedettä vuonna 1940 tultuaan saman vuoden keväänä ylioppilaaksi sotavuoden poikkeusjärjestelyin eli ilman ylioppilaskirjoituksia.

Äiti toimi lottana talvisodan aikana sotasuuritehtävissä, jatkosodan aikana radistina ja sodan loppuvaiheessa myös sotasairaalaissa. Radistina hän oli Ahvenanmaalla pienellä Yxskärin saarella ja myöhemmin Koiviston saarella Kankaksella. Koska tehtävä oli rintama-alueella, on hän myöhemmin saanut rintamaveteraanitunnuksen (1980). Hän saakin nyt paikan Hietaniemen veteraanilehdosta ihan omillakin ansioillaan.

Vuonna 1947 äiti meni naimisiin kurssitoverinsa kanssa. Isäni Matti Lepäntalo (v 1969 Leppänen) on kotoisin Kankaanpäästä Satakunnasta. Vanhempieni taustat olivat erilaiset. Äitini eli taloudellisesti niukan lapsuuden kodissa, jossa humanismi ja kristillisyys ohjasivat ajattelua.

Isäni on kotikuntansa vaikuttajahahmon, itseoppineen liikemiehen esikoispoika, joka ei ollut kärsinyt materiaalista puutetta nuoruudessaan. Hän tutustui akateemiseen maailman sukunsa ensimmäisenä. Äiti ja isä jakoivat saman tiedonjaon ja kiinnostuksen kohteet. Se ja alati vahvistunut keskinäinen rakkaus takasivat heille hyvän vanhuuden yhdessä. Avioliitossa, joka kesti liki 64 vuotta, oli paljon iloa ja hellyyttä.

Lääkäriperheeseen syntyi kolme lasta, Mauri v 1948, Heidi v 1951 ja Ursula v 1953. Perhe muutti isän työn mukana Turusta Helsinkiin vuonna 1958. Tämä oli äidille iso elämänmuutos. Taakse jäivät sukulaiset ja tuttu Turku, ja myös rakas taloudenhoitaja Mandi, joka oli ollut perheessä jo ennen kuopuksen syntymää. Me rakastimme tätä toistakin Mandia (ja erityisesti häntä, kirjoittajan huomio), koska hän oli itse lempeys. Äidin ja Mandin välillä vallitsi suuri molemminpuolinen arvonto. Mandi työskenteli vielä lukuisia kesiä luonamme Sammatissa, mutta ei suostunut muut-

tamaan Helsinkiin.

Äiti toimi Turun seudulla mm koulu- ja neuvolalääkärinä ja erikoistui Helsinkiin muuton jälkeen fysiatriaan. Hän teki pääosan ammatillisesta työstään vanhusten kuntoutukseen liittyvissä tehtävissä Koskelan sairaalassa, mistä hän myös jäi eläkkeelle. Monta vuotta hän opetti ”jumppareita” (nyk fysioterapeutteja) ja nuorempia kollegoitaan. Kun äidin kohtaloksi tuli sairastua lihasrappeuma- tautiin, oli hänellä asiantuntemusta omasta takaa mm apuvälineitten valintaan. Myös työuran aikana kohdattuja entisiä työtovereita oli häntä auttamassa.

Äidin sairaus ei vaikuttanut aivojen toimintaan ja hän oli viimeiseen asti kykenevä arvioimaan omaa tilaansa ja tapahtumia ympärillään. Hän nukkui pois omassa kodissaan n 4 kuukautta kestäneen nopean heikkenemisen jälkeen.

Äidistä ihmisenä:

Isän luonnehdinta on, että äiti rakasti niin kuin Raamatussa opetetaan.

Äiti oli luonteeltaan positiivinen, hauska ja

seurallinen. Hän puhui paljon ja nopeasti.

Kuljettaja ei nukahtanut, jos äiti oli kyydissä. Isä siirtyi suosiolla takapenkin rauhaan.

Varmaan lapsuuden ja sota-ajan kokemusten myötä ja arvomaailmastaan johtuen äiti osasi asettaa asiat tärkeysjärjestykseen. Turhista ei valitettu, eikä juuri isommistakaan asioista. Huolten järjestys oli rakkaus-, terveys- ja viimeksi rahahuolet. Siinä motto. Ja, pikkuasiat sopi jättää omaan arvoonsa ja ajatella suuria kokonaisuuksia. ”Eristäydy henkisesti hetken harmista”, äiti tapasi sanoa nuorimmaiselleen. Niinikään ahkerasti kului lause: ”Bäst som sker”.

Äidiltä riitti elämänohjeita. Ei niin, että hän olisi niitä jakanut elämänohjeitten nimellä vaan ne tulivat esimerkein ja periaatteiden kautta. Viisaus oli hänelle leimallista. Hän punnitsi vaihtoehtoja ja osasi antaa pyytävälle neuvon, jolla hoitaa tilanteita tahdikkaasti ja ilman kasvojen menetystä (omien tai toisen). Huumorintaju oli hänellä myös hyvä. Erityisesti kotonamme iloitiin sanaleikeistä, kielellisistä vitseistä ja tahattomasta komiikasta. Aihepiiriin liittyen voin kertoa, että kuolinilmoitus Elin Selin –nimisen henkilön

jälkeen ei jäänyt meiltä noteeraamatta.

Läsnäolo oli yksi äidin vahvuuksista. Hän ei puuhannut kaiken aikaa vaan antoi aikaa itselleen ja muille. Aterian jälkeen hän pelasi pasianssia ja oli siten aina lasten tavoitettavissa. Helposti lähestyttävissä ja aistien toisen tarpeen saada jutella.

Äiti oli myös rohkea. Hän ei pelännyt pimeää, yksinoloa tai mitään muutakaan. Selviytyminen ja neuvokkuus olivat myötäsyttyisiä. Äidin oppien mukaan lapsetkin lauloivat virsiä, jos tuuli souturetkellä yltyi. Näin oli tehnyt Vanha-Mummikin. Perhe järkyttyi kerran kun selvisi, että äiti vielä 80-vuotiaana oli eräänä yönä kiivennyt kesämökin toisen kerroksen tuuletusikkunasta ulos ja laskeutunut pihalle palotikkaita kun ei ollut saanut tiukkalukkoista ulko-ovea auki. Eikä tohtinut herättää puolisoaan.

Äiti oli suvun vahvoja naisia tai ehkä Vahva nainen. Ammatillinen osaaminen varmasti lisäsi vaikutelmaa, koska hän oli luonnollinen kontakti vaivoja tunteville suvun jäsenille. Mutta asiassa oli enemmänkin. Ehkä esikoisasema isättömäksi jääneessä perheessä oli hänen koulunsa vastuunkantoon ja auttamiseen siellä missä apua tarvittiin. Olihan hän itse perheensä kanssa myös saanut apua toisilta.

Sota-ajalta riitti paljon muisteltavaa. Ikuisen pulan selättämistä kekseliäisyydellä, jossa oli jo harjaannuttu, ja lottatyötä osin vaarallisissa olosuhteissa. Äiti piti myös seikkailuna toimintaansa sähköttäjänä ulkosaaristossa, missä vielä marraskuussakin peseydyttiin meressä. Lopulta saari evakuoitiin ja siirryttiin uusiin asemiin.

Äidin rakkaita harrastuksia olivat lukeminen, kotimaiset kielet ja kielen huolto (opettajaisän perua arvatenkin) sekä sienten kerääminen. Riimittelyssä hän oli varsinainen taitaja. Lahjavärsyt hän kirjoitti milloin minkin kauppakuitin toiselle puolelle, säästäväinen kun oli, mutta sisältö osui aina kohdalleen ja riimit olivat nerokkaita. Ne kuvasivat lahjaa ja lahjansaajaa, mutta eivät koskaan paljastaneet paketin sisältöä.

Meri oli äidille elementti ylitse muiden. Lap-suuden kesäkoti Kaidan saarella Merimaskussa ja nuoren perheen vuokramökki vain soutumatkan etäisyydellä tästä olivat parasta kesää äidileni. Perheen myöhempi kesäkoti Sammatissa ei koskaan aivan pärjännyt näille, koska järvi ei pärjännyt merelle. Kyllä Sammatin Savilahti rakas oli, mutta kaipuu meren äärelle vaati jokakesäisiä reissuja sukulaisiin Turun suuntaan jo pelkästään suolaveden takia. Äiti oli intohimoinen uimari. Aamu-uinnilla hän halusi uida yhtä monta vetoa

kuin oli ikävuosia. Vasta 70-vuotiaana hän päätti, ettei tavoittele vastarantaa.

Äiti oli ikäluokkansa tapaan säästäväinen. Ruokaa ei heitetty pois koskaan ja erilaista tavaraa säästettiin uusiokäytön varalta. Samat lahjapaperit kiersivät joulusta toiseen. Ominaisuudesta riitti perheelle vitsailtavaa.

Näin kuvaan äitiäni ensimmäiseksi mieleen tulevilla ajatuksilla. Olen ylpeä äidistäni ja siitä, että saan kantaa hänen perintöään niin geeneissani kuin omaksutuissa toimintamalleissakin.

Toivottavasti osasin välittää oleellisen tiedon kaikille rakkaan Synnöven ominaislaadusta.

Pitkänä perjantaina 2011

Ursula Ranin

Rukous

Rakas Taivaan Isä, Tahdon kiittää sinua siitä, että lähetit tänne maailmaan meidän kaikkien rikkaudeksi Mammun. Se, että meillä on meidän muistoissamme niin positiivinen, viisas ja harkitsevainen ihminen, olkoon meille vahvuudeksi.

Rakas Taivaan Isä, tahdon rukoilla, että nyt kun Mammu on siirtynyt ajasta iankaikkisuuteen, taivaan riemuun, sinun luoksesi, pitäisit häntä lähelläsi, hyvänä koko sydäimestäsi.

Rakas Taivaan Isä, tahdon vielä pyytää, että tänä päivänä, jona meidän kaikkien sydämiä kivistää, Sinä voisit heijastaa niihin valoa, luoda niihin toivoa siitä, että jonakin päivänä taivaan riemussa meillä vielä on mahdollisuus Mammua syleillä. Aamen.

Annika Ranin
3.5.2011

Sisaremme muistolle

Kirsti ja Mauno Ojasen lapsista keskimäinen, Arja Pitkänen, menehtyi aivoverenvuotoon 23. elokuuta 2009 ainoastaan 56-vuotiaana.

Elokuun puolivälissä olimme koko suku koolla juhlimassa vanhempiemme timanttihääpäivää sekä Mauno-isämme 85-vuotispäivää. Arja oli jo runsaan vuoden valmistellut perheemme vaiheista historiikkia. Hän oli haastatellut vanhempiamme useaan otteeseen ja katsellut heidän kanssaan vanhoja valokuvia. Kaikesta näki, että Arja oli innostunut asiastaan ja olihan se myös mukavaa vastapainoa hänen stressaavalle ja vaativalle työlleen. Juhlassamme Arja esitteli työnsä tulokset meille muille. Muistamme, kuinka hän esityksensä jälkeen vielä kävi halaamassa vanhempiamme ja käveli sen jälkeen paikalleen. Sitten tapahtui jotain täysin odottamatonta. Arja sai vakavan sairauskohtauksen ja vaipui maahan. Kahdeksan päivän päästä saimme tiedon, että olimme menettäneet rakkaan sisaremme.

Arja työskenteli pitkään sosiaalityöntekijänä eri tehtävissä. Viimeiset vuodet hän toimi Mellilän kunnan sosiaalijohtajana ja sen jälkeen kun Mellilä liitettiin Loimaaseen, Loimaan kaupungin aikuissosiaalityön johtajana.

Arjan työtoverit kuvasivat lehtikirjoituksessaan Arjaa seuraavasti: ”Ennen kaikkea Arja oli esimiehenä henkilöstöjohtaja isolla H:lla. Hän valoi uskoa toivottomuuteen, ohjasi eksyneen oikealle tielle, luotti ihmiseen ihmisenä, alaiseensa ammattilaisena ja sai työntekijän löytämään omat vahvuutensa.

Työtoverina ja kollegana Arja oli syksyn ruska. Värien kirjo heijastui Arjan tavasta tehdä työtä täydellä sydämellä. Myötäelävänä kuuntelijana, kiireenkin keskellä, hän luovutti itsestään voimaa. Voimaa antaessaan Arja otti vastaan kaikenlaiset tunteet niitä kyseenalaistamatta. Arjan korkea työmoraali, tarkkuus, tarvittava tiukkuus ja kehitysmuutoseisyyks olivat ihailtavaa ja nämä piirteet saivat aikaan muidenkin pyrkimyksen samoihin mittoihin. Arjalla oli ihana tapa luoda ja saada aikaiseksi mielikuva, jossa tunnelin päässä oli aina valoa.”

Ojasen sisarusten puolesta Arto Ojanen

Äiti

Muistotilaisuudessa Arjan Outi-tytär kertoi äidistään ja vierailuistaan hänen luonaan Loimaan aluesairaalassa.

Ihminen voi hymyillä kahdella tavalla: joko sekä suulla että silmillään, koko olemuksellaan. Toisinaan taas kasvoilla on hymy, mutta silmissä jotain aivan muuta. Ei turhaan sanotakaan, että silmät ovat sielun peili. Sillä kun sieluun koskee, näkyy se myös silmistä. Tällaisina aikoina unohtaa helposti, miten silmillä hymyilään.

Sen viikon ajan, kun äiti oli sairaalassa, mieliala oli lähinnä epätoivoinen, vaihtuen välillä pieneen toivonrippeeseen. Koin sellaisen hetken, kun äiti sunnuntaina voitiinkin leikata. Silloin toivo heräsi hieman, ainakin hetkeksi. Ja kun sinä yönä näin unta, jossa puhuin äidin kanssa ja halasin häntä, huomasin aamulla jopa pienen hymynhäivähdyksen huulillani. Tuntui, että äiti voisi vielä tulla kotiin. Niin ei kuitenkaan käynyt.

Eräs ystäväni sanoi kerran minulle, että äitini on todella vahva nainen. Vasta silloin ymmärsin, kuinka vahva hän oli. Äidin työ oli hyvin vaativa henkisesti ja myös fyysisesti, koska stressi vaikutti myös uneen. Kaikesta huolimatta äiti hoiti roolinsa niin töissä kuin kotonakin, vaikka me kolme emme todellakaan olleet helppoja tapauksia.

Äidin kuoleman jälkeen ajatukset asioista, joita hän ei ehtinyt tehdä tai nähdä, alkoivat virrata mieleen. Sakarin lakkiaiset, meidän molempien valmistujaiset, häät kenties. Kaikkein pahinta oli tajuta, ettei hän ikinä näe lastenlapsiaan, eivätkä he näe häntä, kuten en minäkään toista isoäideistäni. Ja äidistä olisi tullut ihana ja lämmin isoäiti.

Kun vierailimme sairaalassa, luimme äidille milloin mitäkin. Viimeisellä vierailullani ennen Mikkeliin lähtöä luin äidille ostamaani pientä Äiti-kirjaa. Luen nyt kohdan, jonka luin viimeksi ennen kuin hyvästelin äidin ja lähdin junalle.

Rakkaus on kärsivällinen, rakkaus on lempeä. Rakkaus ei kadehdi, ei kersku, ei pöyhkeile, ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaa etuaan, ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ei iloitse vääryydestä vaan iloitsee totuuden voitaessa. Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii.

Outi Pitkänen

Paula Rintamaan muistolle

Paula toimi pitkään sukuseuramme hallituksen sihteerinä. Hänen toiveenaan oli, että voisimme yhdessä tehdä sukuseuratoiminnasta kaikkia Leppäsläisiä kiinnostavaa toimintaa. Paula osallistui ahkerasti sukuseuramme hallituksen

kokouksiin, mietti uusia toimintatapoja ja laati tiedotuskirjeitä sukuseuran tapahtumista. Muistamme Paulan elämänhalua ja lähimmäisen rakkautta ympärilleen välittävänä ihmisenä.

”Vaikka elämme vuoden pimeintä aikaa pitääkäämme silti mieli valoisana”! (Paulan kirjeestä Terttu Huhtamaalle 11/2001).

*Leppäsläisten sukuseura ry
Hallitus*

Kuva 80 vuoden takaa

Kankaanpään Seutu julkaisi oheisen kuvan kuvateksteineen huhtikuussa 2001 otsikolla ”Kuva 70 vuoden takaa”. Kuvasta löytyy kaksi leppäsläistä: Tyyne Ojanen (Säyrä) istumassa kolmas oikealta ja Toivo Mäkelä (Muta) papin takana viistosti vasemmalla valkoinen rusetti kaulassaan. Tässä jutussa lehtileikkeen kuva on korvattu sen alkuperäisellä versiolla, jonka saimme käyttöömmä Kankaanpään kaupunginmuseosta.

KANKAANPÄÄN KAUPUNGINMUSEON KUVAKOKOELMA

Kankaanpään yhteiskoulun ensimmäiset rippikoululaiset ja opettaja kappalainen Reino Oksanen. Konfirmaatio oli 19.4.1931 Kankaanpään kirkossa.

Kuvassa (sen aikaiset nimet): Lauri Virtanen, Eino Vanha-Narvi, Lauri Kuoppala, Artturi Välimäki, Armas Ylinen, Reino Alppi, Onni Hapuanaja, Martti Takala, Paavo Roine, Kauko Sorva, Lauri Salonen, Elvi Palokangas, Toivo Mäkelä, Tyyne Ojanen, Laimi Niittyviita,

Tyyne Kangas, Inkeri Kambry, Elvi Kipari, Asta Korpele, Sanelma Lehtinen, Paula Päivike (Kankaanpää), Onni Hautala (Karvia), Ahti Virtanen (Siikainen), Oskari Heikkilä (Ikaalinen), Olli Myllykoski, Unto Tanner, Rauni Tanner, Hilja Kantinkoski (Honkajoki), Rauni Haukkala (Parkano), Anna-Liisa Hein (Nakkila), Mirja Erkkilä (Pomarkku).

Onnea Elli!

Vietät syntymäpäivääsi vieraalla maalla,
jonne matkustit rakkaasi mukana.
Kumpi maa rakkaalta tuntuu vaa'alla,
pysykö synnyinmaa ajatuksista kaukana?

Sinulla onni oli syntyä Suomessa,
kohtalolle et mitään mahtanut.
Muistat, kuinka valkokukat tuoksuu tuomessa,
ehkä et Suomesta muuttaa tahtonut.

Kohtalo kuljettaa kuin lastua lainehilla,
päämäärästä emme tiedä mitään.
Unessa kuljet syntymätanhuvilla,
viekö unelmissa ajatus ehkä itään.

Vihteljärvi on paikallaan vielä,
kuljit nuorena sen rannasta kiinni pitäen.
Oli rauhaisaa kulkea tutulla tiellä,
jospa kerran toteutuu se, joka mielessä on itäen.

Poikasi voisivat sinut sinne tuoda
lahjaksi äidin 80-vuotissyntymäpäivän.
Sen lahjan he äidille voivat suoda,
se jättäisi äidin rintaan muistojen häivän.

Onnea toivotan minä omasta puolestani,
myöskin puolesta Esa-kultani, siis veljesi,
joka lepokodissa lepää, päästäen minut
huolestain.
Hoitajat hoitaa aivan kuin minä hellisin.

Pidä onnelliset juhlat syntymäpäivän,
kerran vaan elämässä 80 täytät.
Kerää poveesi muistojen onnen häivät,
toisille hyvän olon tunteesi näytät.

Onnea tuhatta kiloa, olkoon elosi täynnä iloa.
Onnitellen: Esa ja Helmi

Runo on kirjoitettu Elli Kaunisviidan 80-vuotispäiväksi 21.8.2009.

Onnea Ukkoseni!

Taas on kulunut vuosi umpeen
siitä päivästä, kun täytit vuosia.
Silloinkin kuihtuneet oli kukat lumpeen.
Viime vuosi on tainnut sinua suosia.

Näytät silmissäni samalta mieheltä,
jonka kanssa nuorena tanssin lavalla.
Olen niin monta keittoa nostanut liedeltä,
tanssi sujuu nyt hitaammalla tavalla.

Nuoruus oli perin työntäyteinen,
lomia emme silloin viettäneet.
Reput kävi kaupaksi hyvinä näytteineen,
paljon vieraille emme teettäneet.

Säästöönkin rahaa vähän kerääntyi,
ostimme Kankaalta Ylöstalosta puolet.
Laskut maksettavaksi ajallaan erääntyi,
ei loppuneet silloin työhuolet.

Alkoi palvaamon rakentaminen,
kiirettä silloin kyllä riitti.
Oli päivien pitkien pakertaminen,
onneksi työ tekijöitään kiitti.

Nyt ovat työt meiltä takanapäin,
vanhuuden päivät kun koitti.
Nyt vietämme aikaa istuskellen näin,
Kankaan mäki vain peräämme soitti.

Onnea paljon toivotan, Esa, sulle,
syömme kakkua kanssasi ja kahvia juomme.
Olet aviomies rakas yhä mulle,
mukavia onnen hetkiä sinulle suomme.

Onnitellen: Helmi ja Toivo

Runo on esitetty Mallusjoen Lepokodissa Orimattilassa Esa Leppäsen 86-vuotispäivänä 24.8.2009.

Viereisen sivun kolme runoa on julkaistu aikaisemmin Orimattilan Sanomien eri numeroissa.

Ihana kesä

Mikä Luojan luoma unikuva
tämä kaikki, mitä katsomme.
Näkymä on joka vuosi uusiutuva.
Näinhän tapahtuvan tahdomme.

Luoja taivas antaa ihanuuden eloon,
jotta aistimme sen tuntea saa.
Taakse jäi pimeä kylmä aika pelon,
kesän ihanuutta loistaa koko maa.

Hän ei meitä huokailemaan jätä,
jotta kokisimme kaiken tämän.
Näin ihanassa maassa ei ole hätä,
jokainen saa täydellisen elämän.

Koko maanpinnan peittää vihreys,
kedon kukat nuppujansa aukoo,
puista kuuluu kaunis liverry
malttamatta pitää pientä taukoo.

Ketä me tästä kiittää saamme,
jos emme taivaan Luojaa.
Hyvällä paikalla sijaitsee maamme,
täällä saa jokainen suojaa.

Nauttikaamme kaikesta tästä,
mitä nähtäväksemme tarjotaan.
Kiittäkäämme Luojaa myös elämästä,
jossain muualla on varjo vaan.

Iloitaan meille suodusta ihanuudesta!
Eikö rinta Luojan hyvydestä paisu!
Nauti tunteesta aivan kuin uudesta,
herätä eloon se, joka oli vaisu!

Kauniit päivät

Tämä on syksyn kauneinta aikaa.
Ilmassa väreilee outoa taikaa.
Puut värikylläisinä loistaa,
ihana ruska ankeuden poistaa.

Kauniita ovat syksyn päivät,
ne mieleen jokaiselle jäivät.
Niitä kai jatkossakin riittää.
Saamme tästä Korkeinta kiittää.

Ruska kauniiksi luonnon värittää,
lehden mieleisekseen kärventää.

Punainen väri kauniimmin loistaa,
keltainen väri räikeiden poistaa.

Emme kyllästy ruskan aikaan,
emme sen suomaan hempeään taikaan,
vaan ihailemme väriloistoa,
harmauden arjesta poistaa.

On hauska kulkea lehtipuistossa,
väriloisto pysyy toki muistossa.
Ruska on kaunein tällä hetkellä,
huomaat kulkiessa ulkoretkellä.

Ihaile maiseman kauneutta,
sen rikkumatonta haurautta.
Liikunta antaa iloista mieltä
tältä ruskan värittämältä tieltä.

Joulukuusi

Kuinka kaunis on joulukuusi,
aivan kuin olisi puu perin uusi.
Kuusi on saanut koristeet kauniit,
ne aikaan sai kädet auttamaan auliit.

Sähkökynttilät valaisee varmaan,
aidot kynttilät luo tunteen armaan.
Ne antaa jouluisen tuoksun,
suo lapsosille leikit ja juoksun.

Joululaulut niin kauniisti soi,
Taivaanisä poikansa iloksemme toi.
Hän lapsosia ohjaa ja suojaa
sekä pukkia, joululahjojen tuoja.

Hoitoa kaipaa myös joulupuu,
unohtua ei saa mikään muu.
Leikkikää kaikki lasten lailla,
maailmassa on lapsia iloa vaila.

Nostakaa toisillenne joulumieltä,
että ei kukaan eksyisi tutulta tieltä.
Toivottakaa jokaiselle hyvää joulua
ja lapsille hyvää elämän koulua.

Niin tuttu näky lapsuuden ajasta,
selviääkö pukki työpajasta.
Lahjoja taon täysin rinnoin,
aina ihanin jouluisin innoin.

Helmi Leppänen

Uuden kansanedustajan mietteitä

Olen saanut viime aikoina monta kertaa vastaanottaa seuraavanlaisen tervehdyksen: ”Paljon onnea uudelle kansanedustajalle! Kuinkas se työ siellä Arkadianmäellä on lähtenyt käyntiin ja miltä nyt tuntuu?” Moni Leppäsläisen lukijoista haluaa kenties yhtyä tähän tervehdykseen. Vastaan nyt teille yhteisesti.

Kiitos vain onnittelusta! Hyvin on työ lähtenyt käyntiin - ja lähtikin todella rivakasti! Kun vaalin tulos selvisi myöhään sunnuntai-iltana, niin jo torstaina pidettiin ensimmäinen ryhmäkokous Helsingissä. Seuraava viikko olikin jo täysi työviikko. Ei siinä paljon ehtinyt sulatella ajatusta uudesta ammatista, työpaikasta, työkavereista, identiteetistä ja asuinpaikasta! Onneksi asunto löytyi helposti. Heti vaalituloksen selvittyä yksi eduskunnasta pois jäänyt kansanedustaja soitti ja tarjosi entistä kämppäänsä. Asunnon sijainti on loistava, vain viiden minuutin kävelymatkan päässä eduskuntatalolta.

Heti alkuun käynnistyivät Säätytalolla kuuden puolueen hallitusneuvottelut. Toimin Kristillisdemokraattien pääneuvottelijana työryhmässä, joka laati hallitusohjelman työ- ja elinkeinoministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalojen osalta. Työtä tehtiin kolme viikkoa, seitsemän päivää viikossa, usein aamusta iltamyöhälle. Neuvottelut olivat tiukkaa vääntöä ja tekstien hiominen vaati tarkkuutta ja valppautta. Siinä oli uudelle kansanedustajalle melkoinen tulikaste! Mutta kokemusta tuli rutkasti ja samalla tuli solmituksi monia arvokkaita tuttavuuksia. Ja maalle saatiin kuin saatiinkin toimintakykyinen enemmistöhallitus.

Pikkuhiljaa arkinen eduskuntatyö on päässyt käyntiin. Olen oman eduskuntaryhmäni toinen varapuheenjohtaja ja täysistuntojen lisäksi työskentelen eduskunnan perustuslakivaliokunnassa ja EU-asioita käsittelevässä suuressa valiokunnassa. Työviikko eduskunnassa alkaa tavallisesti tiistaina aamulla ja päättyy perjantaina iltapäivällä. Haasteita on riittänyt, eikä vähiten Eurooppaa koettelevan velkakriisin takia, jonka hoitamista olemme joutuneet puimaan suuren valiokunnan kokouksissa jo moneen kertaan. Eikä urakka siltä osin ole vielä lopussa!

Valiokuntakokouksia on normaaliviikkoina kuusi tai seitsemän ja eduskunnan täysistuntoja neljä. Asiaa on paljon, paperipinot ovat korkeita ja sähköpostiin tulee viestejä sellaiseen tahtiin, että niiden perkaamiseen ja vastailemiseen ei aika

tahdo riittää. Onneksi työtaakkaa on jakamassa hyvä avustaja! Viikonloput pyrin viettämään kotona Raumalla. Matkat teen yleensä lentäen. Maanantait käytän kotikaupungin ja maakunnan tapaamisten hoitamiseen.

Nyt kun puoli vuotta on takana, voin todeta työn olevan haastavaa, mutta mielenkiintoista. Kansanedustaja on vaikuttaja monella tasolla. Se mitä tapahtuu suuressa salissa esimerkiksi eduskunnan kyselytunnilla, on vain pintavaahtoa. Varsinainen työ tehdään muualla. Omalla kohdallani on menossa vielä sisäänajovaihe. Koen tärkeäksi oppia hahmottamaan laajempia kokonaisuuksia ja erottamaan oleelliset asiat epäoleellisista. Aikaa on rajallisesti ja sen voi käyttää monella tavalla. Tuskin tulen kansanedustajana olemaan mikään puhekone tai show-mies. Tämä liittyy myös satakuntalaisuuteeni. Satakuntalainen ei ole turhan puhuja, vaan avaa suunsa sitten kun on asiaa. Uskon, että rehellisellä asialinjalla voi kansanedustajan työssä menestyä ja hankkia luottamusta myös yli puoluerajojen. Pyrin omalla kohdallani osoittautumaan kansanedustajana saamani luottamuksen arvoiseksi ja palvelemaan rakasta isänmaatamme niin, ettei sukulaistenkaan tarvitse hävetä :)

Sauli Ahvenjärvi

Rintamalta upseerikouluun

Elokuu 1944

Jääkäripataljoona, jossa palvelin oli perääntynyt muiden mukana Kannaksen eteläosasta Äyräpäähän. Vuosalmen vastaiskun jälkeen pääsimme lepäämään Käkisalmen lähelle Laatokan ranta-alueelle. Majoituimme teltoihin ja läheisten talojen ulkorakennuksiin. Meidän ryhmämme nukkui heinillä navetan vintillä. Eräänä yönä komppanian lähetti tuli herättämään minut. Aikaa on kaksi tuntia, kampeet mukaan ja ilmoittaudu komppanian toimistossa. Siinä kun valmistauduin, pakosta tuli mieleen, että mitähän pahaa nyt oikein olen tehnyt. Toimistossa selvisi, että minut on määrätty upseerikouluun jonkun toisen tilalle.

Olin huolissani vaatteistani, jotka perääntymisessä olivat likaantuneet ja repeilleet. Mainitsin siitä esimiehelleni, mutta hän lohdutti, että kyllä ne pataljoonan varastolla antavat teille paremmat vetimet.

Komppanian lähetin kanssa pyöräilimme pataljoonaan ilmoittautumaan. Meitä oli jo odotettu ja kiirehditettiin odottavaan autokuljetukseen. Sain käteeni tarvittavat paperit. Hyvästelin lähetin ja lähestyin autoa.

Autossa istui kuljettajan lisäksi neljä kantaaliupseeria, vakinaisessa palveluksessa olevia. He katsoivat ihmeissään resuista alikessua ja kysyivät:

- Minne matka?
- Upseerikouluun. Entäs herrat?
- No, sinne mekin.

Tulevat kaverini olivat tiptop vetimissä. Heistä vanhin pyysi papereitani ja sanoi että:

- Nyt on kiire. Illalla pitää olla Helsingissä.
- No, eikös me mennäkään Niinisaloon. Kotipitäjään pääsy oli ollut koko ajan mielessäni.
- Nyt on perustettu upseerikurssi Santahaminan maasotakoululle.

Tulimme sitten asemalle. Astuimme junaan. Kyyristyin istumaan ja häpesin asuani hyvin puettujen herrojen seurassa. Juttuakin siinä syntyi. He tuijottivat olkalapuissani olevia tuohisia alikersantin natsoja. Rikkinäisiä ja kuraisia kenkiäni yritin piilottaa penkin alle. Heistä vanhin oli huolissaan siitä, että jos emme ajoissa ehdi Helsingiin, meidän on mentävä hotelliin yöksi. Nyt minulle tuli uusi murhe. Minulla ei ollut yhtään rahaa. Päivärahoja ei ollut pitkään aikaan maksettu. Olin paremmin tutustunut vieressäni ole-

Upseerioppilas Ojanen

vaan hämäläiseen kersanttiin, jolle kerroin huoleni ja pyysin vippiä. Pantiksi lupasin tupakoita, joita olin reppuuni säästännyt.

Matkalla oli viivytyksiä. Iltamyöhällä olimme Helsingissä. Emme kuitenkaan ehtineet Santahaminaan menevään linjuriin. Hotelliyöpyminen oli siis edessä. Kiertelimme majoituspaikkoja. Tilaa ei hankkinut löytyä viidelle sotilaille. Eräästä kalliimmasta hotellista löytyi vihdoinkin tilaa. Minua kuitenkin portsari tuijotti katseella, joka osoitti ovea. Vanhimpamme tuli hätiin sanoen, että poika on tullut suoraan rintamalta. Näin pääsin toisten joukkoon.

Aamulla nousimme linja-autoon, joka vei meidät määränpäähän. Ilmoittautumisen jälkeen minut ohjattiin varusvarastolle, josta sain upseerioppilaalle kuuluvat varusteet. Sen jälkeen minut saatettiin tupaan, jossa oli O:lla alkavia oppilaita. Tuvan nimi oli OINAANSALMI.

Mauno Ojanen

AAMULEHTI Keskiviikko lokakuun 20. 1965

Metsänhoitotöiden ennätys Satakunnassa on tänä vuonna kankaanpää-
läisellä Artturi Leppäsellä.

10 pros. metsätuloista sijoitettava metsään

— Yksityismetsien omistajat eivät vielä kiinnitä tarpeeksi huomiota metsien hoitamiseen. Pahimpia virheitä on raivaustöiden laiminlyöminen, koska silloin kasvatetaan metsässä enimmäkseen arvotonta roskaa. Jos sen sijaan yksityismetsätkin asianmukaisesti raivattaisiin ja tähän asti tuottamattomat alueet kylvetäisiin tai istutettaisiin, ei kolmenkymmenen vuoden kuluttua olisi pelkoa sulfiittipuun loppumisesta.

Näin sanoo kankaanpäälinen liikemies Artturi Leppänen, mies joka metsänhoidossa saavuttamillaan tuloksilla voi myös osoittaa väitteittensä paikkansapitävyyden. Mielenkiintoisinta hänen työsarallaan on se, että kaikki hänen ostamansa metsät, nykyisin noin 500 hehtaaria, ovat olleet joko rauhoitettuja tai puhtaaksi hakattuja. Leppänen on istuttanut tai kylvänyt ne uudelleen ja osassa niistä on jo komea puusto tai elin-

voimainen taimisto. Tämän vuoden aikana hänen metsissään tehtiin enemmän metsänhoitotöitä kuin yhdessäkään yksityismetsässä koko Satakunnan alueella. Edellisenä kesänä hän kaivatti metsäojaa 18 kilometriä. Tänä keväänä kylvettiin 44 ha ja istutettiin 4 ha. Raivaustyöt tehtiin 200 ha:n alueella ja väkilantaa kylvettiin 1200 kiloa. Työt kokonaisuudessaan maksoivat 12 536 mk.

— Valtio lahjoitti minullekin 360 markan väkilannat ja 426 markan arvosta männynsiementä, kun niitä saa jokainen metsänomistaja, joka hoitaa ja kylvää suoalueita, sanoo Leppänen ja hymyilee tyytyväisenä.

Kannattaako metsänhoito?

— Periaatteenani on, että käytän metsän myynnistä saamistani tuloista kymmenen prosenttia metsänhoitotöihin. Olen sitä mieltä, että jos kaikkialla tehtäisiin samoin, Suomen metsät olisivat kaikki kunnossa, sanoo Leppänen. Hänen laskelmansa metsänlannoituksen kannattavuudesta on selvä ja vakuuttava.

LALLI 6. maaliskuuta 1957

— 80 vuotta täyttää tänään ent. liikemies, maanviljelijä Frans Oskari Mäkelä Kankaanpään Vihteljärvellä. Hän on syntynyt Kankaanpäässä ja ei jo poikana jalkineentekijänä isänsä jalkineliikkeessä. Mäkelä vartuttuaan hän perusti oman jalkineliikkeen, joka oli vuosikymmeniä maakunnan suurimpia alallaan. Niinpä hänen liikkeessään aikoinaan työskenteli useita kymmeniä ammattimiehiä Mäkelän itse hoitaessa ostot ja myynnit ympäri Suomea. Ostettuaan Vihteljärveltä Kahlilan ja Jokelan rappiotilat hän tarmokkaana miehenä pani ne hyvään kuntoon. Hänen aikanaan raivattiin näille tiloille uutta peltoakin kymmeniä hehtaareja ja uusittiin rakennukset. Muutamia vuosia sitten hän jätti tilojen hoidon nuorempille käsiin. Myös kunnalliseen elämään hän on osallistunut toimien mm. kunnanvaltuuston jäsenenä.

— Jos myyn 600 runkoa tukkipuuta ja käytän saamani hinnan väkilannan ostamiseen, saan 30 000 kiloa väkilantaa. Jos kylvän sen 75—80 ha:n alueelle, saan kolmenkymmenen vuoden aikana kasvatettua sillä 32 000 tukkipuuta. Kolmenkymmenen vuoden aikana on siis sijoitukseni tuottanut yli viisikymmenkertaisen hyödyn. Kun otetaan myös huomioon, että metsien hinta kohoa jatkuvasti, eikä siihen kiinnitettyyn sijoitukseen pääse inflaatio vaikuttamaan, on hyöty todellisuudessa enemmänkin kuin viisikymmenkertainen. Korko pääomalle on joka tapauksessa hoidetusta metsästä noin kymmenen prosenttia, joten olen sitä mieltä, että metsänhoito kannattaa.

VEIKKO ISOMÄKI

Veteraani puolustaa puuta

Kankaanpäälainen sosialidemokraattinen järjestöveteraani Eino Leppimäki, 80, puolustaa puuta ja erityisesti jätepuuta. "Lämmityksessä poltetaan monta turhaa markkaa, kun käytetään niin paljon ulkomailta tuotuja polttoaineita", sanoo Leppimäki.

Hän remontterasi itse taloaan Kankaanpään Vihteljärvellä 20-luvun loppupuolella. Jo tuolloin oli suunnitelmissa asentaa öljylämmitys. Onneksi puun puolustajia oli vielä paljon ja niin muurit jätettiin paikoilleen, eikä öljylämmitystä asennettu.

"Puulla on talo lämminnyt. Metsämaiden perkausjätteillä ja ojanpenkoilta saatavilla pensaila lämpiää hyvin talo kuin talo. Polttoainetta on saatavissa niin paljon, ettei sitä kaikkea ehdi edes polttaa." Leppimäen mielestä on vain hyvä, että vihkoinkin on hankkeen arvo nähty. Teidenvarsien perkauksella olisi myös muita etuja kuin lämmitys. Se tarjoaisi työtä ja parantaisi liikenneturvallisuutta.

Eino Leppimäki tuli työväenjärjestötoimintaan jo vuosisadan alkupuolella Kankaanpään kunnanvaltuustossa hän istui 11 vuotta. Sanomalehti Uutta Ai-

kaa hän myi parhaina aikoina lähes 200 vuosikertaa. Vielä nytkin hän seuraa tarkoin maailman ja sos.dem. järjestökentän tapahtumia.

"Vihteljärvellä on aina ollut vahva kannatus sosialidemokraateilla. Vaikka kyllä sitä kyytiäkin saatiin lapualaisaikoina, jolloin uhattiin käydä jopa hengen päälle."

Hänellä on tallessa lähes kaikki entisaikojen järjestötyössä syntyneet paperit. Työväenliikkeen historiaan Eino Leppimäen tallentamista saattaisi löytyä monta tärkeää tietoa. "Vanha materiaali on kuitenkin häviämässä. Usein sitä on jo ehditty tuhota. Mielestäni onkin tärkeää saada aikaan oma työväenmuseo."

Eino Leppimäellä on myös Vihteljärven työväentalon rakentamiseen liittyvät paperit. Ensimmäiset piirustukset, joiden mukaan rakennettuna talosta olisi tullut liian kallis sekä sitten hänen itsensä piirtämä pohja, jonka mukaisena hanke toteutettiin. Itse talon kävi kuitenkin huonosti, sillä puoluehajaannuksen myötä talo joutui vieraisiin käsiin.

Nuorempaa puolueväkeä veteraani neuvoo kenttätööhön. Perinteinen mökkityö on hänen mielestään yhä edelleen käyttökelpoinen vaalimenetelmä. "Työtä täytyy tehdä, muutoin ei kannatus kasva."

Kankaanpäälainen järjestöveteraani Eino Leppimäki puhuu innokkaasti puulämmityksen puolesta.

Kuvia vuosien takaa

Mäkelän sisarukset isänsä Oskari Mäkelän haudan äärellä v. 1961. Vasemmalta: Saima Mäkelä, Hilda Mäkelä, Toivo Muta, Martti Mäkelä, Laimi Roskala, Aino Rajala, Vilho Mäkelä, Suoma Jaakkola ja Fanni Maja.

Yläkuva: Hilda ja Iivari Ojanen v. 1954. Vasemmalla Ojasen sisarukset v. 1932. Pituusjärjestyksessä: Tyyne (Säyrä), Martta, Aune (Halme), Mauno, Anna-Liisa (Setänen), ja Helvi (Rautava). Mauno Ojanen muisteli, että kuvan on ottanut Kanadan serkku, Toini Tapper.

Leppäsen sisarukset Hilma Leppäsen haudalla v. 1972. Vasemmalta: Hanna Kalliomäki, Voitto Leppänen, Anja Heinonen, Tyyne Salmi, Tauno Leppänen, Laimi Rantala, Liisa Mäkipää ja Aino Holppi.

Tauno Leppäsen 70-vuotisjuhlat Holpilla 30.6.1982.
Vasemmalta: Maila Salmi, Liisa Mäkipää, Hanna Kalliomäki, Tyyne Salmi, Tauno Leppänen, Anja Heinonen sylissään Pertti Nieminen, Aulikki Holppi-Nieminen, Aino Holppi sylissään Marianna Nieminen, Esko Mäkipää ja Heikki Heinonen.

Kanadan kuulumisia

Seuraava kuvakertomus oli sukujuhlan ohjelmassa 31.7.2010 Kankaanpäässä. Esitykseen sisältyi 46 kuvaa, joista sukulehteen painettavaksi on julkaisuekonomisista syistä valittu vain osa.

Terveiset teille kaikille Kanadan sukulaisil-tanne. Tiedän, että laajan sukumme mui-takin haaroja on Kanadassa, mutta meiltä 12:lta suoraan Iivarista polveutuvalta lämmin ter-vehdys!

Kanadalaiset ovat hyvin tunnettuja siitä, että he päättävät jokaisen lauseen sanomalla ”eh”, ku-ten ’how’s it going, eh? Niinpä vilpittömästi olen aivan innoissani saadessani olla täällä, ”eh”. Kun

Kaunisviidat ryhmäkuvassa: Vas. ylh. Tanner (E), Jordan (H), Harry, Jesse (H), Joanne, Reillyn poikaystävä ja Erik; kesk. Matthew (E), Elli, Kelsey (E), Reilly (E) ja Heather; alh. Matthew’n tyttöystävä ja Daniel (H). (H) = Harryn ja Joannen lapsi, (E) = Erikin ja Heatherin lapsi.

kasvaa ilman laajaa sukua ympärillään ja suku-laiset ovat toisella puolella maapalloa, niin tätien, setien ja serkkujen kohtaaminen on aina erikois-tapaus. Ja vuosien mittaan olen kyllä tutustunut muutamiin kerrallaan, mutta näin monen tapaa-minen yhtäikaa on todella jotakin erityistä.

Sukujuhlaan haluttiin puhumaan Kanadasta joku, jolla on sekä suomalaista että kanadalaista taustaa, mutta valitettavasti sekä Saku Koivu että Teemu Selänne eivät olleet käytettävissä. Niinpä teidän onkin tyytyminen minuun. Myöskään suo-men kieleni ei ole tarpeeksi hyvää, jotta voisin hoitaa asian yksin. Koulunkäynnin aloitettuani

vanhempani jatkoivat suomen puhumista minul-le, mutta vastasin englanniksi. Ymmärrän siis suomea aika hyvin, mutta puhuminen on... Us-kokaa pois, on parempi, että Reino [Leppänen] kääntää suomeksi.

En todellakaan ole varma, mitkä asiat kiinnos-tavat, mutta yritän kuitenkin ja puhun lyhyesti hieman henkilöhistoriasta sekä esitän muutamia näkökohtia kotimaastani Kanadasta.

Kuten useimmat kanadalaiset, tunnen itseni hyvin onnekkaksi, kun olen kasvanut niin luon-nonkauniissa, monipuolisessa ja rauhallisessa maassa kuin Kanada.

Mutta olen myös hyvin ylpeä suomalaisesta alkuperästäni, ja tämä on myös hyvin kanadalaista. Koska maa on siirtolaisten asuttama ja hallin-

to kannustaa monikulttuurisuuteen, useimmat perheet varttuvat vielä tänäänkin elämänpiirissä, jossa kulttuuritausta on jatkuvasti esillä. Kasvoin vanhempieni suomalaisten ystävien ympäröimä-nä, minut kastettiin, kävin ripillä ja menin nai-

misiin suoma-laisessa kirkossa suomalaisen toi-miessa pappina. Tapasin ensimmäisen kerran vaimoni Joannen suomalaisella

piknikillä ja pyysin häntä lähtemään kanssani suomalaisiin tansseihin.

Aikaisemmin tässä kuussa kävimme Joannen kanssa Ottawan Suomen-ystävien järjestämässä juhannusjuhlassa. Kaikki kansallisuudet näyttävät rakentavan oman siirtokuntansa maan joka osaan, niin suomalaiset, italialaiset, saksalaiset kuin irlantilaisetkin. Äskettäisen World Cup'in aikana sanomalehdissä oli päivittäin kuvia kanadalaisista kannustamassa kunnallisissa halleissa omia joukkueita. Suomen lippuja ei tietenkään ollut, mutta ainakin minulla on kaksi joukkuetta, joita kannustan jääkiekon maailmanareenoilla.

Kanada on valtava maa, toiseksi suurin maailmassa. Vähän oikeita mittasuhteita vertailun muodossa: Helsingistä Rovaniemelle on 700 kilometriä tai karkeasti seitsemän tunnin ajoaika.

St. John'sista (Newfoundlandista) Vancouveriin (Brittiläiseen Kolumbiaan) on yli 7000 kilometriä, viikon matka autolla.

Väestön runsas enemmistö asuu maan eteläosassa levittäytyneenä tämän 7000 kilometrin pituiselle alueelle, 90 % kanadalaisista asuu enintään 100 mailin etäisyydellä Yhdysvalloista. Niin kuin Suomessakin, suosimme maan lämpimintä osaa. Ja muun maailman tapaan koemme jatkuvasti haasteellisena Yhdysvaltain hyökkäävän kulttuurivaikutuksen vastustamisen, mitä maittemme läheisyys vielä vaikeuttaa.

Vaikka Kanada on suuri, väkiluku on suhteellisen pieni, osapuilleen 34 miljoonaa. Jälleen samoin kuin Suomessa tämä tarkoittaa sitä, että meillä on laajoja alueita pilaantumaton ja kaunista luontoa aivan kynnyksen ulkopuolella asumispaikasta riippumatta.

Päätymiseni kanadalaiseksi juontuu kovista ajoista vanhempieni tavatessa 50-luvun alkupuolella. Äiti (Elli Leppänen) tapasi isän (Matti Kaunisviita) Kankaanpäässä tansseissa. Isä oli Karviasta ja työskenteli kankaanpäälaisellä maatilalla. Sodanjälkeisen taloudellisen tilanteen johdosta noin 20 000 suomalaista muutti siirtolaisiksi Kanadaan yksistään tänä ajankohtana. Vielä useammat valitsivat Yhdysvallat, mutta isälläni oli 1920-luvulla muuttanut, Quebecissä kaivosmiehenä toiminut setä (Neilo Jaakkola), jolta hän sai työtä.

1900-luvun alussakin suuri joukko suomalaisia muutti siirtolaisiksi Kanadaan, useimmat kaivostyöläisiksi tai metsäsavotoille, monet yksinäiset naiset tulivat kotiapulaisiksi. Olen lukenut sukumme nettisivuilta, että kaksi Manassen poikaa (Iivarin nuorempaa veljeä) muuttivat Pohjois-Amerikkaan tähän aikaan. On arvioitu, että nykyään Kanadassa elää noin 150 000 kansalaista, joilla on suomalainen alkuperä. Vaimoni Joannen äidinpuoleiset isovanhemmat muuttivat siirtolaisiksi myös silloin, he tapasivat toisensa Kanadassa. Näin ollen tutustuin sitten häneen. Suomessa ollessamme suunnitelmassa on matkustaa hänen isovanhempiensa kotipaikkakunnille Evijärvelle ja Ilmajoelle, ymmärtääkseni ei kovinkaan kauaksi Kankaanpäästä.

Vanhempani olivat kihloissa isän lähtiessä Suomesta, äidin tarkoitus oli liittyä isän seuraan tämän asetuttua aloilleen. Onnekseni isän saapuessa kaivos ei ollut ottamassa työläisiä, joten hän lähti Montrealiin etsimään työtä. Sinne äiti tuli hänen luokseen, he menivät naimisiin ja minä synnyin vuotta myöhemmin 1954.

Sanoin onneksi, sillä sain kasvaa aikuiseksi Montrealissa, kauniissa yli kahden miljoonan asukkaan kaupungissa. Montreal on hyvin ranskalainen ja eroaa näin Kanadan muista alueista, joilla englantia on valtakielenä.

Isä päätyi lopulta talomaalariksi äidin kasvatessa nuorempaa veljeäni Erikiä ja minua. 60-luvun alussa he rakensivat Montrealiin talon, jossa vartuin.

Muutamia vuosia myöhemmin he rakensivat maalle järven rantaan kesämökin kahden tunnin ajomatkan päähän kaupungista.

Ensimmäinen asia, johon he ryhtyivät maan ostettuaan oli tietenkin saunan tekeminen. Siellä me nukuimme isän ja äidin rakentaessa taloa viikonloppuisin ja loma-aikoina. Saunalla on ollut jatkuvasti osansa elämässämme, eivät ainoastaan vanhempamme vaan myös sekä Erik että minä rakensimme saunan koteihimme, mikä on yleistä Suomessa mutta epätavallista Kanadassa. Olen kutsunut useita ystäviä saunaan, ja kaikki ovat pitäneet siitä, varsinkin kun voi hypätä saunan jälkeen kylmään järveen. Kolme kertaa vuodessa Erikillä ja minulla on ”poikien viikonloppu” maalla, jolloin sauna täyttyy joka ilta 12:sta kaverista päivän golf- ja kortinpeluun jälkeen.

Opiskelun jälkeen sekä Erik että minä päädyimme lopulta Ottawaan, Kanadan pääkaupunkiin, noin kahden tunnin matkan päähän Montre-

alista. Ottawa on paljon pienempi kuin Montreal ja muistuttaa minusta monin tavoin Helsinkiä, kaunista ja luonnonläheistä kaupunkia. Tässä on kuva maailman pisimmästä luisteluradasta Ottawassa, talviurheilu on aivan yhtä suosittua Kanadassa kuin Suomessakin.

Tässä on kotini, johon Erikin ja äidin taloista on kummastakin 10 minuutin ajomatka.

Tässä on Kanadan parlamenttirakennus, suosituin turistinähtävyys Ottawassa.

Seitsemine lastenlapsineen äiti ja isä tarvitsivat entistä suuremman kesämökin Montrealin ja Ottawan väliltä. Niinpä löysimme sellaisen, johon me kaikki sovimme. Ensimmäinen toimi oli tietenkin saunan rakentaminen järven rannalle!

Järvi voisi olla hyvin vaikka Suomessa. Vesi tulee järven alla olevista lähteistä, ja moottoriveineet eivät ole sallittuja, joten järvi on hyvin hiljainen ja rauhallinen.

Saunan pukuhuoneessa on tämä matkamuisto 60-luvun Suomen-matkaltani uljaasti näkyvissä. Ikävä kyllä isä kuoli 1990 nuorella 59 vuoden iällä. Äiti muutti pian sen jälkeen Ottawaan.

Kaikki hänen seitsemän lastenlastaan asuvat vielä Ottawassa, mutta asia todennäköisesti muuttuu pian näiden valmistuessa oppilaitoksista ja perustaessa oman perheen. Työpaikat ja mahdollisuudet ovat suurimmissa kaupungeissa, Torontossa, Calgaryssa ja Vancouverissa, joten Kanadan leppäsläisten seuraava sukupolvi leviää epäilemättä pian Ottawan ulkopuolelle. Tämä kuva on tämän kesän Kanada-päivän juhlasta, johon kaikki saattoivat ottaa osaa ja olla yhdessä mökillä ainakin kerran vielä.

Mikäli haluatte, voin tämän jälkeen tehdä nopean kuvallisen kiertomatkan Kanadaan. Vaikka nämä Kanadan-kuvat eivät ole omiani, kaikki ovat paikoista, joissa minulla on ollut onni käydä, ja voin lämpimästi suositella niitä matkan arvoisina, mikäli päätätte lähteä vierailulle niihin. Ei tietenkään ole mahdollista nähdä niitä yhdellä kertaa, koska tuhannet kilometrit erottavat niitä. Idästä länteen: lähdetään Lunenburgin kalastajakylästä Nova Scotialla. Se on yksi vanhimmista asutuksista Kanadassa.

The Confederation -silta Prinssi Edwardin saarelle, 13 kilometrin pituinen maailman pisin jään peittämän veden ylittävä silta.

Onko joku kuullut tai lukenut Anne of Green Gables'istä (Vihervaaran Anna), jonka koti on Prinssi Edwardin saarella? Paikka on hyvin suosittu turistikohde, varsinkin japanilaisten keskuudessa.

Tämä on Brunswickista, jossa vuoroveden korkeus on yli 15 metriä ja jossa voi kävellä valtameren pohjassa Fundyn lahdessa.

Quebecin pääkaupunki Quebec City perustettiin yli 400 vuotta sitten ja on vielä nuori eurooppalaisen mittapuun mukaan mutta yksi Pohjois-Amerikan vanhimmista kaupungeista. Se on ainoa, jossa kaupunginmuurit ovat säilyneet, josta syystä se on UNESCO:n maailmanperintölistalla.

Kanadan suurin kaupunki Toronto, yli 5 miljoonaa asukasta.

Kanadansuomalaiset ovat vielä ylpeitä Toronton kaupungintalosta, koska se on suomalaisen arkkitehdin Viljo Revellin suunnittelema.

Tunnin matkan päässä Torontosta on paikka, jonka kaikki turistit haluavat nähdä, Niagaran putoukset.

Onneksi putoukset ovat vain kuuden tunnin ajomatkan päässä Ottawasta, ja venematka putousten juurelle on aina vaikuttava.

Suunnattaessa Ontariosta länteen törmätään lopulta lännen preerioihin, jotka tunnetaan loputtomista tasaisista viljelysmaistaan.

Kolme preeriprovinssia tunnetaan Kanadan vilja-aittana, jossa vehnä ja pihviliha ovat suurimmat maataloustuotteet.

Alberta on nykyään paljon uutisissa paha-maineisen öljyhiekan takia, mutta se on myös kuuluisan rodeon, the Calgary Stampeden, koti.

Ennen Kanadan läntisimpään provinssiin, Brittiläiseen Columbiaan, saapumista ovat kalliit Kanadan Kalliovuoret.

Lopetan kahteen kuvaan Kanadan ikoneista, Kuninkaallisesta Kanadan ratsupoliisista,

ja omaan suosikkiini, kuvaan kanadalaisesta kulkasta, linnusta, joka on tehnyt pesänsä järvellemme jo yli 10 vuonna ja jonka kutsuhuuto öisin on unohtumattoman kaunis.

Kiitos.

Harry Kaunisviita

The Museum of Civilisation, ed. Elli Kaunisviita ja Anneli Valkeajoki, tak. Harry ja Joanne Kaunisviita.

Anneli, Joanne, Harry ja Elli Niagaralla. Takana Hevoskenkäputous.

Näkymä Ottawan keskusta, oik. Parliament Building, vas. korkea lasikattoinen National Art Centre.

Suomen-serkut Niagarajoen partaalla.

Elli ja Anneli Niagara Falls'in turistiryssä.

Ellin luona sunnuntai-iltapäiväkahvilla.

Serkkujä sohvan täydeltä Erikin olohuoneessa.

Merten takana sukuloimassa – poimintoja Kanadan-matkapäivä- kirjasta

Ti 6.9.2011. Kiire asemalle noutamaan matkakumppani, serkku Anneli (Valkeajoki), isäni veljen Matti Leppäsen tytär Orivedeltä. Tekaisen kahvit kotonani, minkä jälkeen ajamme Annelin matkatavaroiden kanssa Liisa Lindroosin (o.s. Hirvijärvi) luokse Helsingin Myllypuroon. Hän on Annelin isän serkku ja myös oman isäni äidinpuoleinen pikkuserkku. Liisan ja hänen puolisonsa talossa on vapaita huoneita, joten he ovat ystävällisesti luvanneet majoittaa Annelin seuraavaksi yöksi. Käymme kolmestaan katsomassa Liisa-tätiämme (Räikkönen) Vantaan rajan tuntumassa Palvelukoti Tarinassa, jossa hän lepäilee sänkypotilaana. Illalla pieni paniikinpoikanen: mitä pitäisi ottaa mukaan, miten saa kaiken mahaan matkalaukkuun...

Ke 7.9.2011. Aamulla aikaisin ylös ja kohti Myllypuroa. Liisa L. on luvannut, että saan pitää matkan ajan autoani heidän pihassaan. Otan kiittolisena tarjouksen vastaan, sillä kesän aikana kadun varrella seisseen auton sivupeili on potkaistu irti kaksi kertaa peräkkäin. Taksilla lentokentälle, ja suuremmista kommelluksista istumme vihdoinkin Lufthansan koneessa suuntana Frankfurt, jossa jatkolennon oikean portin löytäminen eri kerroksista on varsinaista sähläilyä. Siitä selviytyttyämme kiidämmekin pian Air Canadian jumbojetissä määränpäänä Ottawa, Kanadan pääkaupunki, jossa armaat sukulaisemme jo odottelevat Suomen-serkkujansa. Kahdeksan tunnin lentoaika tuntuu piinallisen pitkältä, ja olen vaipua jopa epätoivoon Annelin todettua, että meillä on vielä edessä paluumatkakin...

Ottawassa vastassa ovat täti Elli (Kaunisviita) ja hänen poikansa, serkku Harry. Jälleennäkemisen riemua varjostaa se, että Annelin matkalauku on kadonnut. Selvittely ja lomakkeiden täyttäminen on kestänyt kauan. Lopulta pääsemme Harryn kotitaloon ja nauttimaan hänen puolisonsa Joannen loihtimasta maittavasta päivällisestä. Harry antaa käyttööni työhuoneensa, jonne majoitun lähes kolmeksi viikoksi. Anneli taas asuu Elli-tädin luona, 20 minuutin kävelymatkan päässä.

To 8.9.2011. Joannen valmistaman lounaan jälkeen lähdemme Ellin, Harryn ja Joannen kanssa Ottawan keskustaan ja vietämme tuntikausia Ot-

tawa-joen toisella puolella sijaitsevassa mielenkiintoisessa The Canadian Museum of Civilization museossa. Tutustumme alkuperäiskansojen, intiaanien ja eskimoiden, sekä Pohjois-Amerikan siirtolaisuuden historiaan. Päivällinen Ottawan vanhankaupungin kesäisen lämpimässä illassa iloisten paikkakuntalaisten ja turistien ympäröimänä.

Pe 9.9.2011. Pakkaamme täyteen Harryn seitsemän hengen Dodge-tila-auton, jonka keskimäisestä penkkirivistä on poistettu kaksi istuinta. Viiden hengen seurue (Elli, Harry, Joanne, Anneli ja allekirjoittanut) aloittaa Kanadaa tutustumisen tien päällä. Karautamme tunnissa Kaunisviitojen kesämökille, joka sijaitsee rauhallisen järven rannalla Ottawan ja Montrealin puolivälissä. Loistava lomapäivä, lämmin ilma, mutta auringonpaisteen loputtua tulee nopeasti kylmä. Pimeys laskeutuu yhtäkkiä klo 8:n aikaan illalla Etelä-Euroopan tapaan – olemmehan samoilla leveysasteilla kuin Pohjois-Italia.

Upea suomalainen sauna. Harry käy kolmesti uimassa, meikäläiselle riittää yksi kerta. Iltamyöhällä Annelin ja Harryn kanssa pilkkopimeässä naapuritontilla sijaitsevalle mäelle, josta näkyy melkein täysi kuu – muuta valoa emme tarvitse – ja häkellyttävän kirkas tähtitaivas, unohtumaton näky kaupungin valomerren asukille.

La 10.9.2011. Ajamme vanhaan kauniiseen Montrealiin, serkkujemme syntymäkaupunkiin, jossa vietämme päivän. Kohokohtia Mount Royal -kukkula, jonka laelta suurenmoinen näkymä kaupunkiin, The Montreal Museum of Free Arts ja vaikuttava Notre-Dame Basilica de Montréal -kirkko. Kaupunki on hyvin ranskalainen, englanninkielisiä liikennemerkkejä ja opastuksia ei juuri näe.

Paluumatkalla toteamme, että Kanadan puusto ja kasvisto ovat monipuolisempia kuin omamme. Puulajeja on useita, kuusia näkee harvoin. Me vanhan mantereen kansalaiset olemme jo huomanneet ja oppineet, että kaikki mahdollinen Pohjois-Amerikassa on kotimaahan verrattuna suurta ja mahtavaa. Eikös vain kuukin taivaalla tunnu jälleen tänä iltana suuremmalta kuin Suomessa...

Su 11.9.2011. Aamuvarhain ylös sängystä. Kello 8:46 alkaa Ottawan keskustassa konsertti – täsmälleen sillä hetkellä, jolloin 10 vuotta aikaisemmin ensimmäinen lentokone törmäsi New Yorkissa WTC-rakennusten pohjoistorniin. Osal-

listun Harryn ja Joannen kanssa tähän muistokonserttiin nimeltään ”Hope and Remembrance”. Mieleenpainuva, harras tilaisuus ulkoilmassa korkeatasoisine musiikkiesityksineen ja koskettavine puheineen. Kaikki Kanadan silmälätkevät ovat tietenkin läsnä lukuun ottamatta pääministeriä, Mr. Harper’ia, joka edustaa maataan New Yorkissa vastaavissa juhlallisuuksissa.

Käymme pienessä Bytown-museossa keskeisen Rideau-kanaalin varrella, jossa tutustumme Ottawan historiaan, ja kävelemme pitkään kaupungin keskustassa lämpimänä kesäisenä päivänä. Illalla jälleen Joannen herkullinen ateria, niin kuin joka ilta.

Ma 12.9.2011. Anneli saa lopultakin takaisin matkalaukkunsa, joka on välillä eksynyt Lontoon Heathrow’hun. Hän on joutunut hankkimaan vaatteita ja lainaamaan Elliltäkin. Harry ja Joanne ovat nähneet paljon vaivaa tiedustellessaan laukun kohtaloa ja järjestellessään mm. korvausasioita vakuutusyhtiön kanssa. Osa tuliaisistamme löytää vasta nyt päämääränsä.

Illalla Elli-tädin nuorempi poika Erik puolisonsa Heather’in kanssa järjestää Suomen-serkkujen kunniaksi loistavat sukupäivälliset. Ennen ruokailua saunotaan suomalaisen tapaan ja uidaan suuressa ympyränmuotoisessa uima-altaassa, jonka Erik on rakentanut talonsa takapihalle metsän reunaan. Tällä kertaa Suomen poikakin käy kahdesti uimassa, virkistävää. Elli ja Anneli menevät myös saunaan, mutta eivät hyppää altaaseen.

Päivällispöydässä istuvat isäntäväen ohella Elli, Harry ja Joanne, viimeksi mainittujen nuorin poika Jesse sekä Erik’in ja Heather’in lapsista Matthew, Reilly ja Kelsey. Nuorin, Tanner, on töissä Montrealissa, Harryn ja Joannen vanhin poika Jordan asuu morsiamensa kanssa kaukana Vancouverissa, ja keskimäinen poika Daniel on työkiireittensä takia myös poissa. Annelin ja allekirjoittaneen lisäksi 12:ntena henkilönä on vielä Reilly’n poikaystävä Carl.

Ti 13.9.2011. On aika tutustua Ottawan National Art Centreen ja National Gallery of Canadaan. Vaikuttava ja monipuolinen, valtavankokoinen taidemuseo, teoksia eurooppalaisiltakin kuuluisuuksilta, paljon mm. impressionisteilta. Maan pääkaupungin kelpaa omistaa tällainen kokoelma.

Taidemuseon kahvilassa istuessamme alkaa yhtäkkiä hyvin rankka sade, joka hetkessä heikentää näkyvyyden alle 10 metriä. Ikkunoista

ei näy muuta kuin harmaata, japanilaiset turistit ottavat innokkaasti valokuvia. Mieleen juolahdaa ajatus, että sateenkin täytyy tässä maassa olla noin suurta... Se loppuu kuitenkin pian. Tämä on ainoa sade vajaan kolmen viikon oleskeluajankamme Kanadassa, sää on koko ajan tosi hieno. Elli sanookin jossakin vaiheessa, että toimme mukamme hyvät ilmat.

Illalla Baskervillen koirat... Harryn ja Joannen kanssa on tapana katsella suuren suuresta TV:stä videoelokuvia, joita Harrylla on varastossa ja joita myös käymme vuokraamassa muutamana päivänä. Rentouttavaa illanviettoa hyvän ruoan ja oluen parissa.

Ke 14.9.2011. Elli ja Anneli ovat lounaalla Ottawassa joidenkin alkuperältään suomalaisten kanssa. Elli on pyytänyt minuakin mukaan, mutta olen sopinut aikaisemmin, että lähdän Joannen kanssa ostamaan itselleni villatakkia. Vaikka päivisin on lämmintä, auringon paistaessa jopa kuumaa, iltaisin olen vähän palellut. Jo toisesta liikkeestä Joanne löytää hienon ja lämpimän mohair-villaisen takin. Ilta-reissun yhteydessä käymme vaatekaupan pääliikkeessä, jossa saan tax free -ostoksestani verot takaisin tililleni.

Klo 20 alkaa yksi matkani ehdottomista kohokohdista, Opera Lyran kaksoisopperaesitys Ottawan National Art Centressä. Olen tilannut Joannelle ja itselleni hyvissä ajoin Internetistä liput, jotka ovat tulleet minulle Helsinkiin postissa ja matkanneet sitten kanssani lentokoneessa takaisin valtameren yli. Sali on tietenkin suuri, 1700:lle katsojalle, akustiikka erinomainen. Mascagnin Cavalleria Rusticana ja Leoncavallon Pajatto -opperat ovat upeita esityksiä: hyviä ääniä, loistokas lavastus ja suurenmoinen orkesteri. Istumme ylimmällä ”piippuhyllyllä”, mutta Joannen mukaansa ottaneella kiikarilla näemme tarvittaessa esiintyjien ilmeetkin.

To 15.9.2011. Viisikko (Elli, Harry, Joanne, Anneli ja minä) pakkautuu jälleen kimpsoineen ja kampsuineen autoon. Edessä on 575 kilometrin matka Niagarin putouksille, eräälle maailman suurimmista turistinähtävyyksistä. Muutamine taukoineen Harryn ajo kestää yhdeksättä tuntia. Perillä majoitutaan motelliin, jossa voimakas tupakan haju huoneissa. Mutta ne sängyt! Huoneessani on kaksi reippaasti yli metrin levyistä vuodetta, Queen-kokoa kuulemma. King-sängyt ovat kai vielä suurempia, ja amerikkalaisen pehmeitä kaikki tyynni. Lakanoitten sisään mahtuisi, niin Ottawassa kuin täälläkin, ainakin kolme

meikäläistä.

Niagaran putouksille on yli kilometrin kävelymatka pitkin kansainvälisen kaupungin värikäitä katuja. Ensimmäinen näköhavainto putouksesta kaukaa talojen välistä on jo valtava elämys. Kännykkäni valokuvaustoiminto on ahkerassa käytössä. Putousten äärellä tuulee kovasti, Ellitatti onkin viisaasti kehottanut ottamaan lämpimiä vaatteita matkalle mukaan. Hämmästyksistä herättää 53 metriä korkeitten putousten leveys alueella, joka Kanadan ja Yhdysvaltain rajasillalta lukien on noin puolitoista kilometriä. Kolmesta putouksesta suurin, Hevosenkenkäputous, on yksistään 750 metriä leveä. Näkymää ihailee paljon ihmisiä. Iltamyöhällä käymme Annelin ja Harryn kanssa katsomassa vielä väriloistoa, joka heijastuu voimakkailla väreillä valaistusta putouksesta. Väritys on viehättänyt matkailijoita jo vuodesta 1925.

Pe 16.9.2011. Sonnustaudumme jälleen putouksilla käyntiä varten. Ostamme liput laivaan, joka kuljettaa muovisiin sadetakkeihin verhoutuneita ihmisiä putousten juurelle. Suunnattomien vesimassojen vyöry ja pauhu alhaalla Hevosenkenkäputouksen sylissä on eräs mahtavimmista kokemuksista koko elämässäni, sitä on vaikea sanoa kuvailla.

Harryn toivomuksesta poikkeamme museossa, jossa lentelee sademetsänkaltaisissa oloissa paljon kauniita perhosia, mielenkiintoinen käynti sekin.

Paluumatkalla ajamme Toronton keskustan läpi. Kaupungissa on asukkaita saman verran kuin Suomessa. Ohitamme 553 metriä korkean CN-tornin (Canada's National Tower), Pohjois-Amerikan korkeimman rakennuksen, joka vuodesta 1975 vuoteen 2007 oli myös maailman korkein ja jota käytetään viestintäyhteyksiin ja näköalatornina. Yövyimme Toronton ohitettuamme jälleen motellissa, pienessä Bowmanvillen kaupungissa suunnilleen puolivälissä kotimatkaa.

La 17.9.2011. Venematalla ”maailman kuuluisimmassa saaristossa”, nimeltään The Thousand Islands, Ontario-järven koillisosassa ennen Saint Lawrence joen alkukohtaa. Alitamme erittäin korkean sillan, jota pitkin pääsee Yhdysvaltoihin, sekä kierrämme pikkuruisen saaren, jossa on pieni vanha linna. Saari on Yhdysvaltojen puolella, joten Anneli ja minä pääsemme käymään ensi kertaa ”Valloissa”.

Takaisin Ottawaan ajettaessa katson kännykästäni, onko tullut sähköpostiviestejä. Vastaan

Leppäsläisten sukuseuran sihteerin Arton (Ojanen) lähettämään tiedusteluun, että sukulehteen on tulossa juttuja. Matka sujuu joutuisasti, Elli kertoo vitsejä, ja Annelin valoisa olemus – niin nyt kuin koko matkamme aikana – auttaa torjumaan ikävystymistä.

Su 18.9.2011. Aamiaisen jälkeen istuskelua ja lehtien lukemista kauniissa puutarhassa – kuten joka aamu auringon paistaessa ja lämmittäessä. Kaikkien Kaunisviitojen puutarhat, niin Harryn, Erikin kuin Ellinkin, ovat hyvin hoidettuja, ja runsaslajiset kukkivat kasvit ovat vielä syyskuussa näyttäviä.

Elli on kutsunut matkakumppaninsa päiväkahville. Nautimme runsaasta tarjoilusta, maistelemme likööriä ja vietämme sunnuntaita. Katselemme vanhoja valokuvia, joita Ellillä on paljon ja joista riittää puhumista pitkään.

Ma 19.9.2011. Illalla on jälleen meno: Ottawa Symphony Orchestra’n konsertti kanadalaisten arvostaman kapellimestarin David Currie’n johdolla National Art Centre’n Southam Hall’issa. Olemme Joannen kanssa käyneet tilaamassa yhteensä kahdeksan lippua jo ennen Niagaranmatkaa. Matkaviisikon lisäksi konserttiin tulevat myös Harryn ja Joannen pojat Daniel ja Jesse sekä ensin mainitun tyttöystävä Taleen. Kuulemme kanadalaista säveltäjää John Estacio’ta sekä venäläisiä mestareita, Rahmaninovia ja Shostakovitshia. Konsertti on jälleen positiivinen yllätys, osoitus Kanadan pääkaupungin kulttuuritarjonnan korkeasta tasosta. Ensimmäistä kertaa klassisen musiikin konserttiin tulleille olisi toivonut ”helpompaa” musiikkia kuin mitä sävelkieleltään suhteellisen moderni Shostakovitsh edustaa.

Konsertin jälkeen drinkillä viehättävässä pubissa, jossa loppuilta kuluu rattoisasti.

Ti 20.9.2011. Edellä mainittu viisikko lähtee taas liikkeelle. Käymme Ottawan ulkopuolella tutustumassa Kanadan kuninkaalliseen ratsupoliisiin, joka on kenties laajimmin tunnistettu Kanadan symboli ulkomailla ja jota pidetään sivistyksen ja rajaseutujen tasapainon vaalijana. Seuraamme kiinnostavaa esittelyä ja vierailemme hevosstalleilla, joihin kelpuutetaan vain mustia hevosia. Näemme myös ratsupoliisimiehen perinteisessä punatakkisessa paraatiasussa ja Stetson-hatussa.

Ottawan tärkein ja suosituin nähtävyys, Parliament Building Parliament Hill’illä, on vielä näkemättä, joten ohjelmaa riittää. Goottilaistyylinen parlamenttirakennus on vaikuttava näky,

arkkitehtuuri on loistokasta. Sisään mennään turvatarkastuksen kautta. Rakennuskompleksissa on paljon erilaista nähtävää, historiallista esineistöä ja taidetta.

Haluamme seurata parlamentin, House of Commons'in, istuntoa ja joudumme toiseen tiukkaan tarkastukseen. Jopa kännykän joutuu luovuttamaan pois. Istuntosali on tarkalleen samanlainen kuin briteillä on Lontoossa ja toiminta samoin: huutelua, taputuksia ja tömistelyä. Joku ilmaiseekin osuvasti mielipiteensä, että meno on kuin sirkuksessa...

Ke 21.9.2011. Anneli ja Joanne lähtevät ostoksille autolla. Elli pyytää minut luokseen päiväksi. Syömme lounasta, juomme kahvia, jatkamme vanhojen valokuvien tarkastelua ja keskustelemme melkein kuusi tuntia yhteen mittaen. Siinä ruoditaan moninaiset suvun asiat sekä myös Vihetjärven entisten naapuritalojen nykyiset olot. Samalla Elli vielä valmistaa marjoilla päällystetyn kermakakun iltaa varten.

Erik ja Heather ovat pyytäneet Ellin, Harryn, Joannen ja meidät kaukaiset serkut päivälliselle. Ensin on jälleen sauna ja uinti, totta kai, kun suomalaisia on kylässä. Ruokailun jälkeen katsellaan television kautta kuvia Suomesta ja isäntäpariskunnan matkalta Uuteen Seelantiin.

To 22.9.2011. Kävelen jälleen Ellin luokse lounaalle. Anneli on valmistanut mainiota keittoa. Sieltä takaisin Joannen herkkuja pursuavan kahvipöydän ääreen, jonne saapuu myös Joannen sisar Linda (Gadde) puolisoineen. Tämä on viimeinen ilta Ottawassa, ja saamme Annelin kanssa runsaat lahjat kotiin vietäviksi.

Elli, Anneli ja minä lähdemme vielä istumaan iltaa Erikin ja Heatherin luokse. Käyn saunassa Erikin kanssa ja myös uimassa. Erikin ajettua meidät takaisin onkin laukkujen pakkaamisen vuoro.

Pe 23.9.2011. Upea Kanadan matkamme päättyy ja nousemme – Anneli, Harry, Joanne ja minä – koneeseen suuntana New York. Tullimuodollisuudet ja maahantulotarkastus on hoidettu jo Ottawan kentällä, äärimmäisen tiukan turvatarkastuksen yhteydessä on joutunut riisumaan mm. kenkäänsä. Hyvissä ajoin ennen matkaa on täytyntä anoa erityinen maahantulolupa Yhdysvaltoihin. Puolentoista tunnin lennon jälkeen laskeudumme Newarkin kansainväliselle lentokentälle New Jersey'n puolella.

Joanne on löytänyt keskeiseltä paikalta Man-

Times Square Manhattanilla lämpöisessä tihkusaateissa.

hattanilta, Itäiseltä 49:nneltä kadulta, sopivan sviitin, johon mahdumme mukavasti. Hotellistamme ei ole mahdolloman pitkä matka paikkoihin, joissa aiomme käydä. Ajamme maanalaisella Keskuspuiston kulmaukseen ja kävelemme puistossa aikamme. Koko illan sataa tihkuttaa hiljalleen vettä, mutta ilma on oikein lämmin. Kävelemme 7th Avenue'ta pitkin Times Square'lle, joka iltavalaistuksessa on erittäin vaikuttava näky. Korkeissa pilvenpiirtäjissä riittää ihmettelmistä. Suurkaupungin keskuksen tunnelma on ainutlaatuinen. Sitä rikkovat vain autojen äänitorvien jatkuvat tuutaukset. Manhattanilla kadunristeykset saattavat täytyä hetkessä sikin sokin eri suuntiin pyrkivistä autoista, ja melu – vaikka se ei yhtään auta ruuhkan selvittämisessä – voi yltyä järkyttäväksi.

Syömme päivällistä Harryn ja Joannen ennestään tuntemassa paikassa, jossa annokset ovat todella jättimäisen suuria. Saan eteeni ”sandwich'in”, jossa kasvien ja juuston alle ja päälle on laitettu halkaistu leivänpuolikas. Koko komeus on viitisentoista senttiä korkea ja koossa pysymisen varmistamiseksi keihästetty parinkymmenen sentin pituisella tikulla.

Poseerausta Vapaudenpatsaalla.

Käymme Empire State Building'in juurella, mutta luovumme sisään menemisestä, koska ilma on niin sumuinen, että rakennuksen huippua ei näy. Ylhäältä ei näkyisi alaskaan valomerta lukuun ottamatta. Illan päätteksi ostamme vielä matkamuistoja kiinalaisten omistamasta liikkestä.

La 24.9.2011. Maanalaisella Manhattanin eteläkärkeen, josta lähtee lautta Vapaudenpatsaalle. Turvatarkastukseen on satoja metrejä pitkä jono, joka etenee hitaasti. Aikaa kuluu pitkälti toista tuntia, mutta onneksi ilma on kaunis ja lämmin.

Vapaudenpatsas on suuruudessaan ja mahtavuudessaan läheltä nähtynä järäyttävä kokemus. Vietämme aikaa saarella satojen, ehkä tuhansien muiden matkailijoitten tapaan. Otamme kuvia monumentista ja New Yorkin siluetista.

Seuraavaksi jälleen maanalaisen kyytiin, jota leimaa omalaatuisensa ilmapiiri. Yleensä ihmisiä on tungokseen asti, ja he seisovat, koska istuimia on vain vaunujen sivuilla. Ajamme ylös Keskuspuiston lounaiskulmaan, josta kävelemme Lincoln Centeriin. Siellä on kokonainen ”yliopistokaupunki” kaikkein tarpeellisine tiede- ja

taidelaitoksineen. Tutustumme maailman ehkä kuuluisimpaan opperanäyttämöön, Metropolitan Opera'an. Valitettavasti näytökset kesäloman jälkeen alkavat vasta seuraavana päivänä, jolloin me Annelin kanssa olemme jo Atlantin yläpuolella.

Kävelemme hitaasti useita kilometrejä pitkin Broadway'ta ja aistimme Manhattanin atmosfääriä. Tuntuu ikävältä, että nämä loisteliaat elämykset täytyy pian jättää taakseen. Käymme illallisella samassa paikassa kuin edellispäivänä, ja kävelemme takaisin hotelliin.

Su 25.9.2011. Lähdön hetki koittaa, ei auta mikään. Harry ja Joanne jäävät New Yorkiin vielä pariaksi päiväksi, joten otamme jäähyväiset hotellimme edessä. Taksimatka Newarkin kentälle ruuhkassa kestää ikuisuuden. Turvatarkastuksessa kengät täytyy jälleen riisua erikseen läpivalaistaviksi. Satun olemaan ”the lucky one”, joka joutuu vielä huumetarkastukseen: kädet pyyhittään erityisellä paperilla, joka annetaan koneen analysoitavaksi.

Lennämme Continental Airlines'in koneella yön yli Kööpenhaminan Kastrup'iin. Koneessa on hiljaista lukuun ottamatta Annelin taakse osunut norjalaista, joka puhua papattaa taukoamatta kovalla häiritsevällä äänellä koko vailveillaoloaikansa. Onneksi hän nuokkuu sentään pari tuntia.

Ma 26.9.2011. Aamulla Kööpenhaminan kentällä havahdun, kun kuulen ensimmäisen kerran sivullisen puhuvan suomea. Tuntuu kuin olisi jo kotona. SAS:n kone kiidättää meidät Helsinki-Vantaalle.

Koti-Suomi ottaa kansalaisensa tylysti vastaan: ilma on kolea ja tuulinen, vaikkakaan ei sada, ja meidän kummankaan matkalaukkua ei löydy mistään. Hämmästyttävää, että Annelin kohdalle tämä sattuu sekä meno- että tulomat-kalla. Ärtyneitä kohtalotovereita on jonoksi asti, lomakkeiden täyttämistä ja pikkutarkkoja kysymyksiä riittää...

Astumme lentokenttäbussiin, josta jään kotini kohdalla pois. Anneli jatkaa rautatieasemalle asti ja matkustaa sitten junalla Orivedelle.

Ti 27.9.2011. Matkalaukkuni tuodaan iltapäivällä ovelleni, Anneli saa omansa seuraavana päivänä kotiinsa. Laukun kahvassa on nauha, jonka mukaan sen määränpää on Intian Delhi (DEL), vaikka muistan New Yorkissa tarkistaneeni, että nauhassa oli osoitteena Helsinki (HEL). Intias-sa käynnin seurauksena kovamuovisen laukkuni

kannessa on reikä ja sisällä osa tuliaisiksi saamis-
tani lahjaesineistä on rikkoontunut.

Teen välittömästi korvaushakemuksen vakuu-
tusyhtiöön, eikä kestä kuin pari päivää, kun saan
ilmoituksen, että matkavakuutuksen 50 euron
omavastuuosuuden vähentämisen jälkeen tililleni
maksetaan 50 euroa korvausta.

Ke 28.9.2011. Haen autoni Myllypurosta. Samal-
la vien sinne tuliaiset Elliltä, Annelilta ja itseltä-
ni. Unelmamatka on päätöksessä.

Matkamme onnistui täydellisesti, pettymyk-
siä ei ollut – ellei sellaisiksi lasketa matkalauk-
kujen katoamisia. Tuhannet kiitokset ansaitsevat
sekä oivallinen matkakumppani että ystävälliset,
huolehtivaiset ja vieraanvaraiset sukulaiset siellä
kaukana.

Anneli aikoo tehdä albumin ottamistani ku-
vista, joten minulla on vielä jäljellä valokuvien
tulostamista. Päätän lisäksi, että ryhdyn kirjoitta-
maan kokemuksistani ”matkapäiväkirjaa”...

Reino Leppänen

Mutan poikien urheilukentältä maailmalle

Oskari Mäkelän pojista Vilho ja Toivo oli-
vat erityisen innostuneita urheilusta. Vilho
(1910-2006) oli nuorena ollut vahva kuin
karhu ja heitellyt kiekkoa samoille lukemille kuin
Suomen parhaat. Ujona miehenä hän ei kuitenkaan
uskaltanut lähteä kilpailuihin ja niin merkittävä ura
urheilijana oli jäänyt.

Toivo (1915-1983) taas terveydeltään heikkona
oli innokas penkkiurheilija. Kun olin pieni poika,
kuuntelimme radiosta 1950-luvulla Suomen yleis-
urheilumaaotteluja mm. Ruotsia ja Unkaria vastaan.
Unkari-ottelut olivat erityisen kiinnostavia, sillä Un-
karin maajoukkueessa juoksi silloin 1500 metrin ja
5000 metrin maailmanennätysmies Sandor Iharos. Isä
Toivo teki muistiinpanot tuloksista ja oli laskenut kus-
takin lajista tulleet pisteet jo ennen kuin radioselosta-
jat ehtivät sen tehdä.

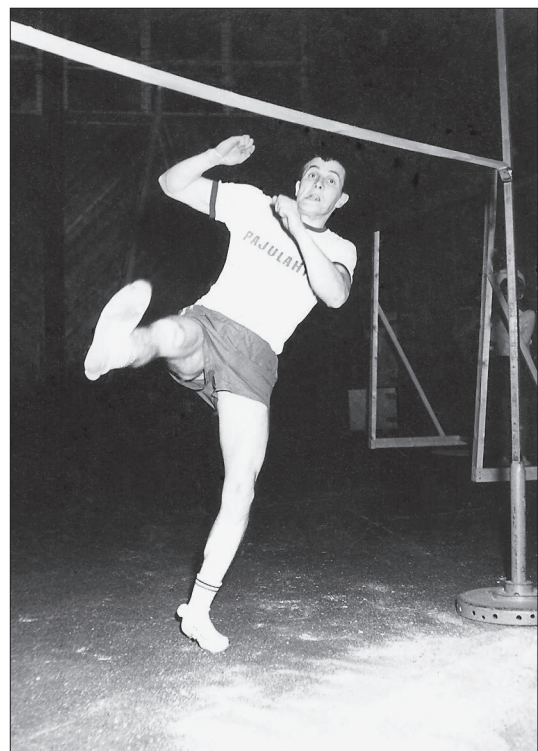
Huomatessaan meidän urheiluinnostamme isä osti
Orvolle kilon painoisen nuorten kiekon ja minulle
1,6 kilon kuulan. Lisäksi hän antoi meille pojille pari
peltosarkaa kodin läheltä maantien laidasta urheilu-
kentäksi. Siitä tuli myös kylän nuorten kohtaamis-
paikka. Kentälle kokoontuivat lentopalloa pelaamaan
sunnuntai-iltapäivisin niin tytöt kuin pojatkin.

Orvo vanhempana rakensi kentälle suorituspaikat
kuulantyönnölle, keihäänheitolle, pituus-, kolmiloik-
ka-, korkeus- ja seiväshypylle. Jaksoipa hän tehdä la-
pioityönä myös pienen 30 metriä pitkän juoksuradan
suoran, jolle teki rimoista omat aidatkin.

Orvo myös lahjakkaampana alkoi vuosien mittaan
saavuttaa hyviä tuloksia. Korkeushypystä tuli hänen
leipälajinsa. Ensin tuli nuorten sarjan piirin mestaruus
ja uusi piiriennätys tuloksella 191 cm ja sitten yleises-
sä sarjassa ylittyi 193 cm. Kerran Orvo oli onnistunut
Virroilla ylittämään 2 metriä, mutta valitettavasti läm-
mittelyssä ennen varsinaista kilpailua. Silloin hypät-
tiin ”reisikroolilla” eli kierähdystyylillä. Miesten pii-
riennätys oli silloin Jukka Markkulan hyppäämä 204
ja korkeuden maailmanennätysmies oli venäläinen
Valeri Brumel tuloksella 218. Vieläkin Orvon ennätys
193 on neljänneksi paras Kankaanpään Urheilijoiden
kautta aikojen listalla korkeushypyssä.

Ehkä makeimmalta voitolta Orvolle tuntui Poh-
joismaiden postimestaruus Helsingissä tuloksella 187.
Silloin rankkasade oli tehnyt kentän erittäin liukkaak-
si, niin että 200 cm ylittänyt ruotsalainen Johansson
ei pitkänä miehenä kyennyt kunnolla ponnistamaan ja
jää toiseksi.

Toinen hieno voitto tuli Kokemäellä tuloksella
193. Silloin jäi maaotteluedustaja Kalevi Tiikkaja toi-
seksi. Siitä voitosta Orvon oli kiittäminen edellisen
päivän raskasta tarpomista suolla, jolloin hän oli ollut

Tässä pikajuoksija kiinni saatuna.

vetämässä toisten miesten kanssa muovista vesijohtoputkea, jolla tuli myöhemmin meille ja neljään naapuritaloon niin kuin silloin sanottiin ”painovesi”. Sen jälkeen hän oli ollut illalla tansseissa, jolloin oli tullut tarpeellista rentoutusliikuntaa raskaan päivän jälkeen. Vaikka pappina en tansseista niin paljon perustakaan, niin ainakin silloin tuon liikuntamuodon rentouttava vaikutus oli nähtävissä seuraavan päivän kilpailussa.

Koska Orvo saavutti hyviä tuloksia muissakin lajeissa, sata metriä taittui aikaan 11,2 ja pituusennätys oli 684, niin hän osallistui myös 10-otteluun. Ennättykseksi tuli 6292 pistettä. Tulos on vieläkin Kankaanpään Urheilijoiden ennätys. Paras sijoitus Suomen mestaruuskilpailuissa oli kuudes sija.

Vuonna 1965 Orvo pääsi opiskelemaan urheilunohjaajaksi Pajulahden urheiluopistoon. Kun siihen aikaan olivat lasikuituseipäät tulleet käyttöön ja kämppäkaveriksi tuli tunnettu seiväshyppääjä Erkki Mustakari, niin Orvo vaihtoi lajia. Toisaalta siihen pakotti polvivamma; kierähdystyyli oli käynyt liian rasittavaksi ponnistavalle polvelle. Seiväshypyssä Orvon ennättykseksi kilpailuissa tuli 413, kerran harjoituksissa ylittyi jopa 440. cm.

Kilpailumatkoilla tuli melkein koko Suomi tutuksi Oulua, Rovaniemeä, Turkuja ja Imatraa myöten. Kii-reisimpänä kilpailuvuonna tuli auton mittariin noin 80 000 kilometriä. Eräs reissu Poriin on jäänyt eri-

koisesti mieleen, kun silloiseen Orvon PV-Volvoon oli ahtautunut yli 400 kiloa miehiä. Kalevi Lahdenranta 150-kiloinen raskaan sarjan painonnostaja ja noin 130-kiloinen Paavo Ruokoski osallistuivat kuu-lantyöntöön sekä 120-kiloinen Paavo Sääluoto kiekonheittoon. Kun siihen lisätään Orvon 75 kiloa, niin olivat Volvon jouset tiukalla.

Urheilusta tuli Orvolle sitten ammatti. Ensin muutama vuosi Lapinjärvellä oppikoulun liikunnanopettajana, sitten Kankaanpään kaupungin urheilunohjaajana ja uimahallin esimiehenä.

Lapinjärven vuodet tulivat myös käännteentekeviksi hänen elämässään. Sinne tuli tanskalaisen ystävyyskunnan joukkueen mukana eräs kaunis pikajuoksija, Marianne Hansen. Hän oli niin ”nopeajalkainen”, että Orvon piti muuttaa perässä Tanskaan vuonna 1971. Siellä heillä on omakotitalo pienessä Asnaesin kaupungissa noin 90 kilometrin päässä Kööpenhaminasta. Orvo suoritti erivapaudella teknisten aineiden opettajanpätevyyden ja toimi eläkkeelle pääsyyn asti opettajana sisäoppilaitoksessa. Marianne-puoliso on erityisopettaja. Lapsista vanhempi, tytär Anja, opettaa ranskaa lukiolaisille ja tietotekniikka-alalle päätynt poika Klaus työskentelee ja asuu perheineen Kööpenhaminassa.

Jari Muta

Tuulahdus 1920-luvulta – Arvo Leppäsen kirjeet sotaväestä

Toista kymmentä vuotta sitten löysin vanhojen valokuvien joukosta kirjeitä, jotka oli osoitettu isälleni Eeti Leppäselle. Näistä yhdeksän oli kirjoittanut isäni nuorempi veli Arvo Leppänen (1906 – 1998), joka palveli 1926 – 1927 asevelvollisena Jääkäritykistörykmentissä Hämeenlinnassa. On mahdollista, että sieltä lähetettyjä kirjeitä on ollut enemmänkin, mutta ainoastaan mainitut yhdeksän on löytynyt. Myöskään isäni vastauskirjeet eivät tietämäni mukaan ole säilyneet.

Arvo-setäni kirjeistä välittyy kuva 1920-luvun puolivälin sotilaitten elämästä ja oloista Jääkäritykistörykmentissä, joka on vaalinut kansalaisodan aikana vaikuttaneen jääkäriliikkeen kunniakkaita perinteitä. Kasarmilla ja sotilaskodissa sattuneiden tapausten lisäksi kirjoittaja viittaa usein kotiseutuunsa, Kankaanpään Vihteljärveen, sekä työasioihin ja kotikylänsä nuorison senaikaisiin harrastuksiin. Lukija löytää merkintöjä myös useista nimeltä mainituista sukulaisista ja tutuista.

Mutta annetaan Arvon itsensä kertoa.

1. Seuraavassa on hänen ensimmäinen kirjeensä kokonaisuudessaan:

*Herra Eeti Leppänen
Kankaanpää
Wihtiläjärvi*

Hämeenlinna syysk 19. p:nä 1926

Hyvä Veli.

Tervehdin Sinua täältä Hämeenlinnasta, tällä lappusella, kun on näin sunnuntai, iltapäivällä on vähän vapaata aikaa, ja sanon paljon terveisiä Sinulle ja kaikille kotiväelle. Olen voinut kyllä hyvin, jos aika on ollut hyvinkin pitkää. Täällä on alokkaalla vähän sellaiset mullimaiset päivät, ainakin nyt ensin, alokasaikana, alokkaat saa jynsätä tuvat käymälät, vanhat miehet vai komentelevat ja kiroovat, että katosta tomut varisee. Olen ollut jo jokusena päivänä kentällä, kyllä se aika raskasta hommaa, vedellä painavia saappaita tavallisen tuimassa tahdissa, parituntia yhtämittaa. Tykkien parissa on hikistä hommaa, juosta näiden ympärillä tehdä jos minkälaisia temppuja. Sitten on kerran väliin pari kertaa päivässä luentoja eri aineista sotilasalasta. Olin viikolla todistamassa sota-oikeudessa siitä asiasta jos-

ta kirjoitin isän kirjeeseen, joka tienmäis on sinne tullut meni asia toiseen istuntoon. Eilen oli meillä alokkailla sotilaskodissa juhla (sotilaskoti on sotilaitoksen kahvila yksinomaan sotilaita varten.) sotilaskoti tarjos kahvit, soittokunta soitteli Professori Tulenheimo piti puheen Upseerit lauterass isänmaallisuudesta.

Minä pyydän jos viittisit lähettää minulle sieltä kielioopin ja sen Työväen Sivistysliiton opintokerho oppaan numero II. Saa kun tulee vähän vapaa aikaa lukee, täällä tänään päivä käskyssä vääpeli ilmoitti rykmentin kirjaston se on avoinna joka lauantai. Sais sen oppaan mukaan ruveta lueskelemaan en tiedä nyt muuta, ei tartte muuta lähettää. Kirjota nyt jos viittit yhtä ja toista mitä siellä kylässä on tapahtunut. Paljonko Kielon Kalle on saanut sakkoa. En ole nähnyt vielä yhtä meidän kylän poikia, jotka on sissipatalioonassa. Wielläkö Arvo hautoo meriväkeen vapaaehtosesti menoa, sano että koittaa olla pois jos vain voi. Muuten täällä on hiljaseempaa, kuin ensin oli, ei vanhat miehet uskalla pinnata alokailta, kun joutuvat kiinni. Kirjotan toisten lisää kun kerkiän terve taas

Arvo

Osotteni on J.T.R.I.P. Hämeenlinna

Sano terveisiä Koivulan pojille ja Leunarille ja kaikille tutuille. Tuli vähän huonoa lykkäsin tätä sotilas kodissa. Kirjota kuinka työt oikeen nyt luistaa ja kuinka se muuton kotona menee.

Kirjeestä käy selville, että veljesten isä Iivari Leppänen on ollut aikaisemmin kirjeenvaihdossa Arvon kanssa. Ohimennen mainitusta sota-oikeusjutusta ei ole enää tietoa. Alokasajan ensivaikutelmien kertomisen lisäksi Arvo esittää isälleni pyynnön opintokerho-oppaan lähettämisestä, mikä kertoo nuoren varusmiehen opinhalusta ja -tarpeesta. Mainittakoon tässä yhteydessä, että isäni ja Arvo pitivät yhdessä 1920-luvun puolivälin paikkeilla kotikylässään kirjakerhoa, jonka toimintaan, kirjojen lainaamiseen, osallistui useita kyläläisiä. Lopuksi Arvoa kiinnostavat – niin kuin kaikissa kirjeissä – kotona harjoitettavat suutarintyöt ja muutkin kuulumiset, joista hän pyytää tietoa.

2. Toinen kirje on lähetetty kaksi viikkoa ensimmäisen jälkeen (3.10.1926). Arvo on lukenut isänsä tai veljensä kirjeestä tiedon, että vanhin veljeksistä, Eino, on saanut ensimmäisen lapsensa. Einolla oli jo tällöin suutarinliike kotonaan Marjamäessä, Lavian Niemenkylässä. Arvo pitää

kirjeessään huolta lukukerhon varaston täydentämisestä:

Tuhannet terveiset täältä. Kiitän sydämmestäni kirjeestäsi jonka sain jo perjantaina, en ole keriinnyt vastaamaan ennenpää kun nyt. Sain Isältä eilen kirjeen johonka vastasin kohta Sain tietää, että elämä menee siellä entiseen tapaa. Kotoväki on kai ollut tervenna, Esa on kain vähän saidastellut.

Kirjotin sunnuntaina Einolle täältä toivotin onnea tyttärelle En viellä voinut aavistaa, että niin pian sedäksi pääsee, olis vain tarvinnut tulla poika nulikka olis ittellä ollut sälli jo muutaman vuoden päästä

Einolla kain on jo parikin sälliä toinen iso mies kai, niin hyvillä ehdoilla, kyllä Einolle alkaa kenkiä tulla vaikka millämitalla.

Olette kai päättänyt tilata Raittilan Ivarin kanssa Yhdistykselle Karistolta kirjoja, ei muuta kuin tilaa pois, kyllä ne on vähän vanhoja ja ala arvoisia, mutta kun saa halvalla, niin tilaa pois

Kirjeessä tulee mainituksi tieto, että Arvo on jo armeija-aikanaan kihloissa:

Kävit kain Weneskoskella Juhlissa, olit kai Ojassella yötä, mitä Ojasen Täti oikein jutteli kun sai tietää, että minäkin olen kihloissa kyllä kain vähän ihmetteli Sano Ojasen Tädille paljon terveisiä jos näet kun se Mikan päivänä kain siellä käy. Mitä ihmiset oikeen nyt on jutelleet, siitä kun minä olen kihloissa. - - - Minä olin Hiltan kanssa Porissa valokuvassa, onnistui kyllä tavallisesti. pyydä Siltä kyllä se antaa yhden kuvan että näette siellä kotonakin.

Kotikylässä oli 1920-luvulla vireätä harrastustoimintaa. Kirjareenkaan lisäksi oli urheilukerho, johon Arvo oli ottanut innokkaasti osaa mm. kuulantyöntäjänä. Niinpä hän ottaa kirjeessään esille myös armeija-ajan urheilumahdollisuudet:

Ei täällä ole enään urheiltu kuulaa vähän esti heittelimme ei oikeen tee mieli enään urheilla kun on pari kolme tuntia aamu ja iltapäivällä kentällä. Wäliin on tuntin parin voimistelua, joka on vähän kovenpaa kuin mylleröiminen, väliin kymmenkunta minuuttia yhtämittaa haara ja kyykyä voorotettellen jalat on niin puuruksissa ettei sitä usko. Ei uimassa ole käyty olenkaa, silloinkaan kun tulimme, ei tässä ole järveä niin likellä että vois käydä uimassa. Uimassa ei käydä muulloi kuin kesäleirillä. - - -

Nyt on kahden viikon kasarmilta poistumis kielto, sen tähden että kolmessa alokkaassa on

Arvo Leppänen ja Hilda (o.s. Saarinen).

tulirokko. Wanhat miehet erotettiin perjantaina alokkaista, siirrettiin toiseen kasarmiin toiselle puolen pihaa, nyt saa olla alokkaat yksinään kämpisänsä. Eilen oli parin penikulman marssi, mutta ei se kovinkaan raskaalta tuntunut. Kolme kertaa on jo ollut marssia ensinmäinen marssi oli rasittava, silloin mentiin melkein juoksua penikulman paikka. Toiset marssit on marssittu hiljempaa. Ensinmäiseltä marssilta jäi kymmenkunta poikaa matkalle.

Sinä tahdot tietää onko täällä hyvä ruoka, niin kyllä siihen täytyy vastata ettei se niin kehuttavaa ole. Kyllä sitä saa, niin paljonko vain viittii syödä, mutta on se hyvin laimeata, että täytyy syödä paljon. Aamulla saa seittemän aikaan teen ja markariini annoksen, se on kun plankki askin kannen palanen sentin vahvuinen ja leipää saa niin paljonko vain ottaa. Yhdentoista aikaan saa päivällisen pernasoppaa tai hernekeittoa. Illalliseksi annetaan jotain puuroa ja pienen mukillisen maitoa. Kyllä tällä ruvaalla juuri pärjää, mutta kyllä se siviiliruoka täällä hyvää tekee. Kirjotin Isälle, kun sain siltä kirjeen, niin pyysin lähettämään vähän ruokaa ja vähän muutakin. Joka ilta vanhat miehet kauppaavat munkkia, mutta ne on niin kalliita ettei, niitä juuri viitti ostaa. Nyt

ei pääse sotilaskotiinkaan siellä on kyllä kaikki helppoa. Saa kahvit puolella toistamarkalla ja siinä on markan pulla.

Suutarin verstaalle en tiedä viellä pääsystä. eikaa ennen pääse jos joulukuus tai maaliskuus, komennuslaiset pääsevät vuodelta.

Tässä tulee ensimmäisen kerran maininta Arvon suutarintoimesta sotaväessä. Ammattia harjoittaneena hän pääsi kasarin suutarinverstaaseen töihin, minkä takia hänen komennuksensa pituudeksi tuli vuosi.

Kirkossa ei ole viellä tarvinnut käydä kuin yhden kerran, viime sunnuntaina. Siellä käydään joka toinen sunnuntai. Kyllä siinä oli miestä kun kirkoon mentiin, oli mukana koko patteristo ja Kajaanin sissipataljoona. Kirko oli tupaten täynnä. Torvi soittokunta soitteli mennen tullen. Näin kirkossa sissien joukossa pari meidän kylän poikaa, Kalliomäen Marttin ja Kujalan Niilon, mutta ei ne minua huomanneet. Elävissä kuvissa käytiin jo kerran viime viikolla. Näyteltiin joku (Sorron merkki) hauska ja pitkä vilmi maksoi markan.

Veljelleen, joka on viulunsoittaja, Arvo kertoo myös kasarin musikanteista. Arvo oli nuorempa itsekin kokeillut viulunsoittoa.

Soittajia täällä on kyllä tavallisia viulun soittajia usianpia. Harpuja ei ole kuin yksi kolmirivisen soittaja. se vetää kyllä ihanasti pademmin kuin Pummi. Sotilaskodis on Pieno sitä ne soittaa kyllä toiset hyvin.

Ei täällä kukaan opinnoita harjota, enkä minäkään viellä ole keriinyt paljonkaa lukee, vapaa aika on mennyt melkein kirjottamiseen. Sen Työväen Sivistysliiton opintokirjan olen lukenut, mutta kielioppia en ole viellä keriinyt paljonkaa lukee. Kirjastossa en viellä ole käynyt. - -

Oletteko saanut Uuden Ajan tilausmaksuja Riihiluoman Juholla 70 mk Setälän Jussilta 55 mk Kortetmäen Haraldilta 30 mk. Pyydä Sinä niitä jos sattuis maksamaan kyllä kainne muut kuinka käy Setälän Jussin kanssa. Kuka on ruvennut Uuden Ajan asiamieheksi ja onko kaikki lehdet tullut onko kukaan valittanut ettei olisi tullut Minä kävin kun tulin tänne Konttorissa maksamassa vanhat tilaukset. Lähettäkää minun nimeen kyllä se passaa, minä puhuin siitä siellä. Koittakaa tehdä vain lisää tilauksia.

Ei niitä tilausmaksuja tarte viellä lähettää jos olis sattunut joku massamaan, kyllä minulla täällä viellä on rahaa.

Aljoin Sinulle jo kirjottaa tätä kirjettä viime

tuorstaina, kirjoitin Isälle estin, sitten aina on ollut tarkastuksia ja muita hommaa etten ole keriinnyt ennenpää, vastaan toisten pikenmin. Kirjota kohta kun kerkiät, se on niin hauskaa saada tietää vähän koti kylänkin ja kotiväenkin asioista. Ei tule mieleeni taas ennenpää kirjotan kohta taas kun kerkiän. Jos Isä ei ole viellä lähettänyt mitä pyysin niin toimita lähettään. Terve vaan. Arvo.

Sano kotiväelle tuhannet terveiset minulta täältä.

Sano Leppäsen Mummulle Einolle Taunolle ja Eevalle ja kaikille tutuille paljon terveisiä minulta. Sitä sana kirjaa en viellä tarvitte. Kirjotan sitten kun tartten.

3. Kolmas kirje on lähetetty jälleen kahden viikon kuluttua edellisestä (17.10.1926).

Hyvä Weli.

Sydämelliset tervehdykset Sinulle täältä. Kiitän kirjeestäsi ja siitä paketista jonka vastaan ottaa sain jo toista viikkoa takaperin. Sano Isälle minulta kiitokset siitä paketista. En ole keriinnyt vastaamaan ennenpää vaikka niin mielelläni olisin vastannut. On ollut sellaista kiidettä vapaa aikoina, varustarkastuksia muita hommia.

Olen voinut kyllä hyvin jota toivon Sinulle ja muille kotiväelle.

Viimme maanantaina sain vuoden komennuksen suutarin vertaalle aamulla käskettiin kaikki ammatillaiset toimistoon. Meitä oli suutareita neljä, yksi vain pääsee, ilmoitettiin. Jännityksellä odotin kuinka käy. Wäapeli alkoi kysellä ammatti taitoa ja kuinka kauvan on tehnyt. Minulta viimeksi. Tiesin hyvin puhua sen jälkeen, toiset oli ollut opissa toiset oli tehneet vuoden mikä kaksi. Sitten tuli minun vuodoni, ilmoitin että olen tehnyt kuusi vuotta, saappaita naulattuja neulottuja, lapikkaita, rujuita tavallisesti kaiken alan jalkineita. Sitten viellä ilmoitin että olen hointanut kaksi vuotta Isäni jalkine liikettä. Silloin Waapeli sanoi että Leppänen pääsee vertaalle tämän kuun 20 p:nä Taisi tulla vähän liikaakin. Kyllä se oli ilosanoma, 20ta herätystä tuli yhtäkkiä.

Eilen lauantaina tehtiin sotilasvala kaupungin kirkossa. Piti olla vapaa päivä mulla ei ollutkaa. Sairastuvalta tuli tieto että yhdessä alokkaassa on taas tulirokko silloin taas tuli suursiivous tuvat pestiin petit kannettiin pihalle ja vaatteet tuuletettiin kaikki puhdistettiin lysoolin kanssa hyvin, siinä meni koko päivän edistys muista osastoista. Ensimmäisen patterin alokkaissa vain on ollut tulirokkoa kolmessa tai neljässä. Tässä

viikko takaperin kuoli yksi alokas, samoja alokkaita kuin mekin, kehkokuumeeseen Helsingin sotilassaidalassa. se oli kotoisi Kiikoisista joku Ala Erkkilä. Tulirokkoon ei ole ketään kuollut ei se ole ollut kovin ankaraa. Ei se ole mitään keneenkään vaikuttanut että yksi joukosta kuoli, vaan pojat on yhtäläisiä, niin kuin ei mitään olisi tapahtunut.

Wiimme tiistai iltana oli Kaupunkin sotilaskodissa ohjelmallinen illanvietto ensi patterin alokkaille ja vanhoille miehille. Siellä siaitsee sotilaskirjasto tarksstin sen lävitse, on siellä 500-600 sataa kirjaa. Muuton hyvin kehno kirjasto ei ole parhaitten kirjailioilta kuin muutama teos nekin huononpia, koottuja teoksia ei ole keltää. Parhaasti sellaisia tusina kirjoja. Lainnasin sieltä kolme kirjaa Anatole Francenin Paidan jota olen vähän lukenut Miina Ganhin Kauppalopo ja Mauri Jokailta yhden tevoksen. kerkiäs vaan lukee.

Pitkälässä kai on varkaita käynyt hyvin rohkeita ettei sitä oikee luulisi.

Kävin viikolla kaupunkilla hammaslääkärin tykönä. Rikoin kelloni, sain sen siinä samalla vietyä kello sepälle. Lääkärin kanssa olin kaupoissa hampaatteni paikkauttamisesta lupas viis paikkaa tällätä 125 mk. Kyllä kai minä rupeen käymään siellä, kun tämä eristys loppuu. Sillä se on minun mielestäni hyvin helpoo.

Siellä on jo keriinnyt tapahtumaan suuria tapahtumia Noorluntin Elle on kans kuollut. Nisukosken Fannin mies kai hakee eroa Fannista mikä on hyvin surkuteltavaa. Joukkanen on kain joutunut saman kohtalon alaiseksi kuin Oukari-kin onko se parantunut vai onko kuollut.

Olitte kai kaikin oikeen joukolla Marjamäessä pikku Sirkan ristiäisissä.

Täällä on Kankaanpäästä Niinisalon kylästä kapitulanti kersantina joku Jämijä ja samassta kylästä joku Mäkynen suuri priski mies. Muuton hyvä mies, sillä on korpraalin arvo on se minun vapauttanut monista töistä pernoitten kuorimisesta ynnä muista.

Uuden Ajan asiamiehenä on kai Arvo, sano minulta sellaisia terveisiä, ettätekee kymmeniä uusia tilauksia.

Ei minulle tartte mitään nyt lähettää, minulla on kaikkia mitä täällä tartten. Kirjotan kohta kun jotain tartten ja kun pääsen verstaalle keskiviikkona minkälaista sielläkin on. Kuusniemen Toivolle en ole vielä kirjoittanut kirjotan kohta kun kerkiän.

Kyllä kai täytyy taas lopettaa. Sano nyt kaikille kotoväelle minulta sydämelliset tervehdykset,

Veljekset Eeti ja Arvo Leppänen 1920-luvun alkupuolella.

erittäikin Aunelle. Samoin kaikille tutuille pojille ja tytöille.

Arvo.

4. Kolmannen ja neljännen kirjeen (26.10.1926) välillä on runsas kuukausi. Arvo on työskennellyt suutarinverstaalla, jossa hänen aikansa on kulunut hyvin ja jossa hän ”on tienannut jokusen markan”. Hän kertoo, että mestari on lähdössä pois ja epäilee olojen huonontuvan uuden mestarin tulon myötä. Sitten hän siirtyy kulttuuriharrastusten pariin:

Olimme maanantaina elävissä kuvissa näytettiin Miina Ganthin kirjottama ”Murtovarkaus”. se oli kyllä jännittävää ja mielen kiinnittävää kotimaisista oloista.

Kirjotit että olit Weneskoskella kutsu iltamissa. Siellä oli kai Maanmies seuran iltamat. Pyhäpäivä tiistaina on taas tiemmäs yhdistyksellä iltamat.

Wai tuo Luoman Arvo perästäkin emännän taloonsa sitä ei voi muuta kuin onnitella. Kyllä kai Rantamäen muijan otto on vähän niin ja näin, kyllä minä sen niin uskon. Majan Tyyne ja Katajamäen Arvo on kai kuultettu, niiden piti pitää häät, mutta ei taida tulla mitään

Seuraavaksi tulee puheeksi ”yhdistys”, jolla tarkoitetaan Vihtiläjärven työväenyhdistystä. Sen toimintaan osallistuivat sekä isä Iivari että hänen kolme poikaansa, he kaikki olivat jossakin vaiheessa myös yhdistyksen johtotehtävissä. Yhdistys järjesti mm. suosittuja ohjelmallisia iltamia Torpalla, työväentalolla, joka oli Arvon perheen kotitalo.

Koittakaa toimia ja järjestää yhdistyksen asiat edes hyvin. Pitäkää urheilu seuran varoista ja välineistä huoli ettei ne pääse hukkaantuun. Kysyt onko täällä tilaisuutta lukea sanomalehteä. Kyllä täällä nyt taas kun ei ole edistystä voi niitä seurata sotilas kodissa, porvarillisia lehtiä. Satakunnan kansan kaikkia numeroita en ole saanut aina, mutta saa niitä silloin tällöin jokusen käsiinsä, nyt en ole pariin viikkoon lukenut ollenkaa sanomalehtiä. Olen ollut kirjeen vaihdossa jonkun Ulvilasta kotosin olevan pojankin kanssa, se on joku Uudenniittyn Erkki, se oli kans sotaväessä tuli silloin kuin minäkin mutta pääsi komission syynissä jalkansa tähden pois. Se on nyt ollut siellä opintojohtaja kurseilla Porissa, viime kirjeessä lupas kirjoittaa mitä sieltä kuuluu.

Jos Isä tulee joskus tänne niin kirjottakaa siitä ennenpää, että tiedän ennenpää. - - -

Kun kirjoitat minulle niin osotteeseen ei saa kirjoittaa, mitään sotamiehestä vaan yksinomaan alovak eikä mitään muuta, vanhat miehet irvistelevät siitä. viime kirjeeseen olit kirjoittanut Sotilas, alovak, ei Tykkimiehestä tule koskaan sotamiestä vaan pysyy se aina tykkimiehenä ja alokkaana alovak aikansa. Nyt kun kirjoitat niin osotteeseen vaan yksinomaan alovak. Eilen illalla vääpeli otti ylös kaikkien niiden nimet jotka haluavat ruveta hiihtään, minäkin ilmotin itteni. Minulle saisi lähettää nyt ne sukat kun on tullut jo vähän kylmiä ilmoja, voita saisi kans lähettää vähän puolisen kiloo jos sattuis olemaan. ei muuta nyt tartte lähettää. Kyllä minulla täällä on mitä minä tartenkin. Kyllä ilmankin toimeen tulee, mutta kyllä se siiviili ruokakin hyvältä maistuu Rahaa minulla on nyt mitä täällä tarten. Jollei voita satu olemaan ittellä, niin ei sitä ostaa tarte, muuta kuin lähettää ne sukat nyt vaan, käsineet minulla on kyllä hyvät, ei niitä tartte lähettää. En tiedä nyt muuta kirjoitan taas kun kerkiän toisen kerran.

*Terve nyt vaan taas ja voikaa hyvin
toivoo Arvo*

Sano kaikille kotiväelle ja tutuille minulta paljon terveisiä. Kirjota nyt taas kuin kerkiät kaikista kylän asioista olis mukavaa niistä vähän tietää.

5. Kuukauden kuluttua edellisestä Arvo lähettää viidennen kirjeensä (28.11.1926). Hän on vartio-tehtävissä, jolloin on hyvää aikaa kirjoittamiseen. Elämä luistaa entistä, jo tuttua uomaansa. Hän on saanut kotipuolesta kirjeitä ja paketteja, joista kiittelee. Osa varusmiehistä pääsee siviiliin.

Kyllä se olis hieno ajatus saada siviili vehkeet itsekin päälleen, mutta sitä hetkee saa varrotta viällä yhdeksän pitkää kuukautta. Toinen Kankaanpäästä kotosi oleva Niinisalon kylästä joku Mäkynen pääsee nyt kans pois, oikeen hauska miäs, lupas tulla joulun pyhinä Vihtiläjärvelle iltamiin, lupasin kans olla silloin siällä mutta en tiedä kuinka käy. Se on hyvin Kankassalon Marttin näkönen, voit hänet tuntea jos hän sattuu joskus käymään siällä iltamissa.

Kirjotit että Salomäen Kalle on koto hän kai on hyvin treenannut. Minun ei ole tullut yhtää treenattua täällä siihen ei ole oikeen halua, selasta kuin siällä kotona. Mutta kyllä kai sitä täytyy ruveta kun tämä alovak aika loppuu. Silloinko tulimme oli voimmistelu kokeet, esti piti tehdä yliheittoja sitten nostaa leukaansa, niiin monta kertaa kuin vain jaksoi. Minä nostin silloin kymmenkunta kertaa. Poijis oli puolet kumminkin jotka ei päässyt yliheittoa, ei olut montaa jotka olis nostaneet useanpaa kertaa kuin minä. Eräänä iltana silloin ensimmäisellä viikoilla nostelimme toisiamme kahdella kädellä ylös se jota nostelimme oli Sinun kokoses eikä alokkaista nostanut kukaan muut kuin minä vaikka oli paljon suuria miähiä. vanhat miehet ei koittaneet ollenkaa. Käsi voimmat täällä huononee minun ainakin on huonontunut, kun ei ole tullut treenattua.

Siällä on Luoman veljekset saanut selkäänsä hyvin lujasti. Kyllä sekin on hyvin surkeeta.

Sulo ei ole meillä kai enään. Isä kirjotti että meillä on kai Jokisen Hilja.

Arvo kertoo tovereittensa taustasta:

Täällä on poiat melkein kaikki suojeluskuntalaisia, kyllä se on vähän kun täällä löytää työläismielisen, ne on niin tänne noukittu. Koulun käyneitä on paljon ylioppilaita on viis, mutta oppikoululaisia on paljon, kansakoulun käyneitä on melkein kaikki. En ole puolue asioista vaitellut niiden kanssa, olen sen huomannut niiden puheista. Eikä minulla ole mitään halua ollut yhtään vaittelemään, täällä on padeet olla kun ei puhu niistä mitään.

Muutama sana lukuharrastuksesta ja huolenpitoa oman kylän kirjakerhosta:

Wapaa hetkinä olen lueskellut vähäsen täällä on toinen vähän padeet kirjasto kuin se josta kerran kirjoitin se on hyvin suuri ja monipuolinen. Lainasi sieltä Jakk Londonin elämä kerran ja Tolstoin sota ja Rauhan ensi osan. Mitä kirjoja Karista tilasitte, mitä ne maksoi, oletteko pitäneet kirjastotoimikunnalle iltamia vai mistä se niitä on saanut, vanhat rahat ei kumminkaan ole riittänyt. Järjestäkää se kirjasto hyvään kuntoon pitääkö huoli ettei kirjat pääse hukkumaan kun niitä leimataan Tehkää uusi kirja luettelo niistä kirjoista. Minun jäi silloinko lähdin vähän huonosti ne vehkeen. Kokoo Sinä ja pidä niistä huoli ettei ne olisi huonos korjus järjestä niitä vaatteita vintille johonki erikoiseen paikkaan ettei ne olisi siellä tiellä.

Lukurenkaan jäsenet 1920-luvulla. Oik. ylh. Eeti Leppänen, vieressä opettaja Elli Ryöti. Arvo Leppänen keskirivissä 2. oik. Muiden nimet eivät ole tiedossa.

Kiitän niistä Ihanamäen Jalmarin terveisistä sano sille ja kaikille Yhdistyksen miehille minulta paljon terveisiä

Santikon Sakin sieltä kirkonkylästä on kai pitänyt kadata tänä syksynä Sissipatalioonasta se on kai tuotu takaisin saanut kai kolme kuukautta Ilmajokee en tiedä sitä varmaksi kuulin täällä sellaista En tiedä nyt mitään erikoista kirjoitan toisten lisää. Kirjota nyt kaikista asioista siältä mitä siällä on tapahtunut.

Terve nyt vaan Arvo.

Sano Arvolle ja Uunolle ja kaikille kotiväelle minulta terveisiä.

6. Kuudes kirje on kirjoitettu joulun alla (20.12.1926). Alokasaika on ohi, ja Arvosta on tullut tykkimies. Suutarintyöt jatkuvat verstaalla. Arvo toivoo pääsevänsä jouluksi kotona käymään.

Tervehdin Sinua taas tällä lappusella. Sain tänään kirjeesi aljoin heti kirjoittaan vastausta, että ehtis viellä jouluksi sinne

No niin nyt taas on joulun aatto päivät käsissä, vuosi on viedähtänyt viime joulusta. Sillä aikaa on kerinnyt tapahtuun jo paljon moninaisia tapahtumia. Meidänkin perhe on muuttunut vallan toisenlaiseksi yhden vuoden kuluessa Einolla on jo oma perhe minä olen täällä. Saan täällä vastaan ottaa joulua toisenlaisella mielellä kuin ennen, se rauha ja tummelmallisuus on täällä kadonnut, mikä siällä kotona joulun muodosti. Ajattelin että jos pääsis Jouluksi lomalle, mutta se oli turhaa vanhoja miehiä oli, niin paljon lomalla käymätä ettei tullut kysymyksenäkään. Olin hyvässä toivossa saada Uuden Vuoden lomaa. Wäpäpeli ilmotti että voi syyskuun ikäluokastakin anoo ne joilla on vuoden komennus, kirjoitin anomuksen, mutta vanhoja miehiä ilmesty niin paljon että minun anomukseni meni kuuroille korville, kuulin tänään sen. Ois sitä jo halusta lomallekin tullut mutta sille ei mahda mitään. Täytyy juhlat viettää täällä.

Muuton elämä menee hyvin olot on muodostunut mukavaksi jo kun on alovak aikakin loppunut. Aika kuluu verstaalla hauskasti ja hyvin saa olla niin kuin itte tahtoo. Olen tehnyt saappaitani, tämä päivänä valmistelin ja putsailin, luonnas teko kyllä hyvin, pariviikkoo meni aikaa kun ne tein vapaa hetkinäni, puolipohjasin siinä välis kolme neljä paria kenkiä.

Kävimme viime viikolla Työväen teatterissa koko patteristo, oli siellä Tankit ja Sissit kans. Siällä näyteltiin oikeen hauska kappalet (Taivas maan päällä) kyllä se esitettiin hyvin etten ole ennen nähnyt. Näin siällä Santikon Sakin Kirkon kylästä se on Sissipatalioonassa. Elävissä kuvis on käyty melki joka viikko.

Luin Satakunnan Kansasta jo aikoja Mäkelän Willen tuomion, olen ihmetellyt sen suuruutta.

Wai on yhdistykseen tullut jäseniä niin paljon se on hyvä. Koittakaa järjestää yhdistyksen asiat hyvin. Hankikaa Uuden Ajan tilauksia hurjasti ensi vuodelle. Suomea hallitsee ensi kerran sosialisti hallitus, ei tiedä kuinka kauvan. Kai se pian keikkaa, ehkä tulee vaalit ennen aikoja.

Nyt kun kirjoitat niin saat osotteeseen merkitä alokkaan tilalle tykkimiäs lyhennettynä T.k.m. siinä on vähän arvo noussut meillä oli jo aikoja alovak kuulustelu ja meni se kyllä hyvin.

En tiedä nyt mitään erikoista sellaista humua se on kuin ennenkin. Kirjota kohta taas kun kerkiät mitenkä se Joulun pyhät siällä kuluu. Toivotan Sinulle ja kaikille kotiväelle hauskaa ja onel-

lista Joulua ja Uutta vuotta.

Weljesi Arvo.

Ei minulle tartte mitään lähettää

7. Seitsemännen kirjeensä Arvo lähettää vasta kaksi kuukautta myöhemmin (21.2.1927). Hän kirjoittaa häistä, joihin hän ei päässyt, koska ei saanut lomaa. Ei ole tiedossa, kenen häistä on kysymys. Kun lomaa ei tullut, häntä ”harmitti niin ettei viittyny kirjoittaa”.

No niin ne häät on menneet ja olleet, siellä on keiriinnyt tapahtuun yhtä ja toista. Siittä tappelusta sain heti lukeen Lallista. Kyllä se vähän ihmetytti kehuit hyvää järjestystänne yhtä heikkoo se on kuin ennenkin. Joko ne on padantuneet.

On sitä täälläkin keiriinnyt tapahtuun yhtä ja toista, vaikkei mitään erikoista. Inhulensaa poiat saidasteli, mutta on ne jo padantuneet, sen tähden en minäkään päässyt lomalle. Perjantaina ja lauantaina oltiin manöveerillä, mutta onneksi ei minun tarvinnut mennä, taas huomenna menevat, mutten minä joudu luultavasti. Olimme Työväen talolla humoreski laulajia Pekkarista ja Nissistä Suomen parhainpia kuulemassa. Kyllä se Pekkarinen oli etevä laulaja, ettei sitä pademmin juuri enää voi laulaa. Elävissä kuvissa käytiin katso-massa Wänrik Stoolin tarinaa.

Arvo pohdiskelee, sattuisiko seuraavassa saapumiserässä olemaan tuttuja:

Nyt niitä pääsee taas poikia pois ja toisia tulee. Sissipatalioonasta tulee meidän kylän poikia kans Kuusniemen Toivo ja Lähteenmäen Iivari. Lähteenmäen Iivarin olen nähnyt pari kolme kertaa nyt hiljan. Poiilla on vähän herätyksiä armeias. Toisilla poiilla vähän siviilis. Ens patteriin tulee kans nyt maalisk 8-9 päivä alokkaat en tiedä tuleeko tuttuja yhtää. Joutuuko Lähteenmäen Wiljo vai pääsikö se vapaaksi. Keitä niitä joutuu sieltä päin nyt sotaväkeen. Tuleekohan Hämeenlinnaa ketää. Eiköhän Hakalan Maunokin tänä vuonna jo joudu kans.

Sitten hän kertoo suutarintöiden vähentymisestä ja tiedustele uutisia kotikulmilta. Työväenyhdistyksen toiminta on hänen sydäntään lähellä, hän lähettää ”terveysiä” yhdistyksen vuosikokoukselle.

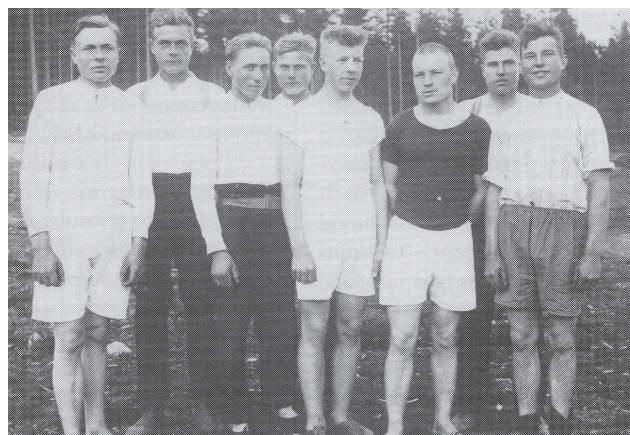
Olen voinut hyvin ja ollut tervennä. Elämä kuuluu samaa latuaan vaan pikku hiljaa, herätykset kohta on puolilla. tulee helpot päivät kun tulee alokkaat, vaikkei ne nytkään ole raskaat olleet. Koko talvena ei ole ollut töitä paljo ollenkaa.

Mestariikin potkittiin armeiasta pois juoppouden tähden, maaliskuun puolivälis tulee toinen, en tiedä minkälainen tulee ei näin hyvänlaista kumminkaa kun tämä on ollut. Nyt olemme olleet ilman mestaria pari viikkoo.

Kuinka se siellä koti kylässä nyt on oikeen mennyt, hyvin kai. siellä onkai suudet tukkiajot. Kylläkai ne on pian jo ajettuna. Kankaanpään Nimismies on kans muuttunut Satakunnan Kansassa on näkynyt. Kielsikö se iltamien pidon siellä nyt kun ne tappeli. Tuleeko siittä oikeus juttu

Minkä laista yhdistyksen toiminta on ollut hyvin heikkoo luultavasti. Joko vuosi kokous on ollut, eipä suinkaa. Wielköhän Mäkipään Kalle on edelleen yhdistyksessä puheenjohtajana vai joko edoo kun se aina on luvannut. Koittakaa järjestää toiminta vilkkaaksi, se on minun sähkösanomani vuosi kokoukselle. Onko yhdistykselle yhtään tul-lut rahaa kassaan

Kirjeen lopuksi Arvo palaa vielä toiseen mieliaiheeseensa, urheiluun:

Vihtiläjärven työväenyhdistyksen urheilijoita, vas. Arvid Ojala, Frans Hatanpää, Lauri Katajisto, Iivari Hatanpää, Arvo Leppänen, Sven Kujansuu, Olavi Koivula, Tuntematon.

Wieläkö Reipas on yhtään henkittelnyt onko viellä ollut hiihtokilpailuja. Ei täälläkää ole ollut kuin yhdet ainoo patterien välinen joukkue hiihto sen voitti 2 patteri. En ole ollut suksien päällä viellä kertaakaan tänä talvena. neljään kuukauteen en ole kävellyt yhtää. Penikulman marssi olis hyvin raskas taas oudoksesta. Kyllä kai pitää lopettaa toisten lisää. sano kaikille kotiväelle paljon terveisiä. Einolle ja Koivulan pojille ja Leunadille. ja kaikille yhdistyksen jäsenille. terve vaan Arvo.

Kuinka Arvon ja Uunon valokuvaukset on eristynyt taitaa poiat olla jo pesialisteja alallaan Sano niille paljon terveisiä. Kirjota kuinka se kotona on mennyt työt ja muut. Sain Isältä kirjeen aikoja sitten pitää pian vastata.

8. Kahdeksas kirje on päivätty 10.3.1927. Arvo ei ole saanut vielä vastausta edelliseen kirjeeseensä. Hän on päivystäjänä patteriston esikunnassa, jossa on tilaisuus harjoitella kirjoituskoneella kirjoittamista. ”Niin aljoin näppäillä kirjettä Sinulle aikani kuluksi iltani huviksi..”

Eilen iltana olin harjottelemassa, kyllä se nyt jo rupee käymään vähän pademmin, kun tulee tunteen koneen käytön ja kirjainten paikat, ettei tarte kovin kauvaa hakee kirjainia. Erehdyksiä tahtoo tulla, ei aina tahdo huomata koneen kaikkia kostonia. Kyllä tähän pian oppii ei se niin vaikeeta ole kuin minä esti luulin, vähän harjottelis että rupee käymään joutuin se siinä pää asia juuronkin. Pitää ruveta käymään täällä esikunnassa puhelin päivystäjänä iltaisin, saa ilmaseksi harjotella.

No niin olen voinut kyllä hyvin. Elämä taas on patterissa sellaista hulinamaista kun tiistaina tuli taas alokkaat patteriin. Ei sentää sattunut tuleen ketään tuttuja, se on muuten hyvä. On vähän ilkeetä kun alokkaita koulutetaan jos siinä olis tuttuja, se olis vähän kenkkua katsella.

Kirjotin Sinulle pari viikkoo takaisin ja Isälle kohta jälkeensä en ole niistä viellä saanut vastausta, mutta kyllä kai kumminkin olette ne saanut.

Kirjotit siitä Hautalan Sandasta kai sitä oli joku uskottanut kun se sellaisia oli jutellut, että Arvo Ilmajoelle olis joutunut En minä ole käynyt nyt Sissipataljoonas isoon aikaan, enkä ole nähnyt sitä ilta-lomallakaan. En tiedä siitä nitää, mutta kyllä mar ne tietää Lähreenmäen Iivari ja ne muut jotka pääsivät siältä juuri pois.

Seuraavana on raportti suutarinverstaalta, jossa Arvo järjestele asioita. Hän kertoo tutustuneensa Hämeenlinnan kaupunginkirjastoon. Alokkaiden tulon jälkeen Arvo kuuluu ”vanhojen” joukkoon ja pääsee helposti iltalomille.

Meidän mestarimme joutuukans nyt pois tänäkuun puolivälis, juopotteli hurjasti viime aikoina ja sai vihdoinkin potkut rykmentistä ei käynyt verstaalla väliin viikko kausiin, eikä se nytäkään ole käynyt moneen päivään. Minä kävin hake-massa avaimet nyt olemme olleet ilman mestaria minä olen maulannut maulauskoneella ja pitää nyt kirjanpidon vertaasta. Kirjanpidon minä olen kyllä pitänyt melki kohta kun vertaalle jouduin

Olen lukenut nyt taas kävin Kaupukin kirjastossa lainaamas kirjoja luin nyt viinmeksi Lehtimäen (Ylös helvetistä) kyllä se oli voimakas aiheinen kirja Kyllä täällä Hämeenlinnassa onkomia kirjastotalo, kyllä siällä on paljon kirjojakin.

Ja lopuksi jälleen tiedustelut kotikylän kuulumisista, yhdistyksen kokouksesta sekä töiden sujumisesta:

Kuinkas se siellä koti kylässä on oikeen mennyt. Joko Yhdistyksellä on ollut vuosi kokous. Onko ollut usein nyt iltamia ei hiihtokilpailuja ei tämmäss ole vielä ollut kun nytkin taasonsatanut vetä monta päivää täältäkin on lumi melki kaikki, kadut onsulia Taitaa tulla kesä ennen aikoja nyt jo kun pitäis olla talvi parhaillansa.

Kuinka työt on nyt luistanut. eikaan nyt Uuno-kaan ole keriinnyt oikeen vänkäileen kun neuloo jo palkalla. Kuika poikin valokuvaus on eristynyt.

Kuinka Koivulan pojat ja Leunari nyt on oikeen jaksaneet.

Kyllä kai täytyy ruveta lopettamaan kun iltakin rupee loppumaan täytyy lähteä siitä kohta patteriin.

Sano nyt kaikille koti välle paljon terveisiä. Samoin kaikille tutuille en viitti niitä luetella tässä kiideessäni.

Kirjota nyt kun kerkiät taas vähän niistä sen puolen asioista Ois hauskaa taas tietää vähän niistäkin.

Terve nyt vaan, toisten naputtelen lisää.

Arvo.

9. Yhdeksäs kirje (8.5.1927) lähtee vasta kahden kuukauden kuluttua edellisestä. Arvo on ilmeisesti suunnitellut lomamatkaa kotiin, mutta jättänyt hankkeen. Hänen Aune-sisartaan on ollut tarkoitus viedä Helsinkiin. Tässä yhteydessä on kaavailtu, että Arvon isä tai veli käyvät häntä katsomassa Hämeenlinnassa. Käyntiä varten Arvo antaa ohjeet. Aunen matkasta ja sen syystä ei ole jäänyt tietoa, ei myöskään kenenkään vierailusta kasarmilla.

Hyvä Weli.

Terve taas täältä. Aljoin kirjottaa vastausta kirjeeseesi, jonka tuorstaina sain.

En pyytänyt lomaa lainkaa, ajattelin, että jollei kotoa tultasi lainkaan markkinoille, niin jätin koko reisin.

Jos Isä taikka Sinä menette Aunee viemään Helsinkiin, niin sovittakaa niin että olisitte sunnuntaina täällä. Sunnuntai olis mukavanpi päivä kuin arki päivä. Tai sama se kuinka vain passaa. Asemalta ottaa pirssiauton tuomaan portille. Portilla sanoo vartio miehelle että haluais tavata Tkm Leppästä - patterista. Se soittaa vartiopäällikölle, niin se tulee päästään, neuvo mihinkä menee, tai tällä vartiomiehen ohjaamaan, vaik-

Arvo Leppänen 1920-luvulla.

ka olis vartiomies sitten hurri. Mutta jos arkipäivänä satutte tuleen niin tulkaa kello 11-1 välis päivällä, iltapäivällä 5-9 välis. Sunnuntaina ei ole väliä minkä aikaan tulee, vaikka tulis kohta aamulla, kun pyhänä ole palvelusta. Kirjottakaa jos vain passaa ennenpää, että tiedän sen jälkeen vähän järestä.

Kuulumisten kirjoittamisen jälkeen Arvo lähettää lopuksi veljelleen ehdotuksia iltamien ja urheilukilpailujen järjestämisestä.

Muuten kyllä menee elämä mukavasti, olen voinut hyvin. Torstai-iltana olimme Työväen talolla katsomassa teatteri kappaletta (Haitten jälkeen) Kyllä se oli hauska kappale ja esitettiin niin hyvin ettei sitä juuri pademmin voi esittää. Perjantaina oli Ruuneberin muisto päivä. Päivällä kävimme elävissä kuissa katsomassa Pohjalaisia, se on parhainpia kotimaisia filmeja. Illalla oli Ruuneberin juhla ohjelmineen, koko päivän oli vapaata.

Minä jään kai tänne komennuskuntaan kesäksi, niistä on tehty liista jotka tänne jää ja ketkä leirille menee.

Wai meni iltamat ohjelmansa puolesta hyvin. Älkää vain Harjua ottako puhujaksi, se pilaa koko iltamat niinko Jämijärvelläkin. Wai on Pitkälässä sellainen kauppaneito. Ei se taida olla Luoman mieleen oikeen, kun se työväen iltamissa ohjelmaa suorittaa. Valitkaa joku mukampi ja

helponpi kappale kun se Mustalaisen kosto se on vaikee esittää, jos sitä meinaatte muualla näyttää (Aavasaksalla) sen niminen kappale on hauska ja mukava jos se vähän kyllä on vaikee esittää. Minä näin sen täällä Raatihuoneella Rykmentin juhli näyttävän. Mutta kyllä se on vähän suuduuden hullutteluja. Ohjelman tarttis olla ens luokasta ennenko sitä kehtaa näyttää sellaisis paikois kuin kirkonkyläs Jämijärvellä ja Lavias. Pareet on pitää tanssi iltamia, niihin tulee enenpi väkee, vastaa pademmin – tarkoituksia.

Pankaa toimeen vain murtomaan juoksukilpailut Helluntain pyhiksi. Honkalan pojat taitavat innokkaasti harjotella joka miäs vain juokseen. Pistäkää Juhannuksen pyhiksi jonkin laiset moni ottelut, jos lomalle pääsen niin sais tulla katseleen. En minä taida viitsiä harjotella täällä, minulla ei ole piikkareita enkä taida viitsiä tehdä. Kuulaa olen vähän heitellyt samoille paikoille se on mennyt kuin viime vuonnakin.

Kiitän niistä kuvista kyllä ne hyvin on onnistuneet. Sano kotoväelle paljon terveisiä. Samoin kaikille tutuille. Terve vaan. Woikaa hyvin toivoo veli Arvo.

Tämä on viimeinen säilynyt kirje Hämeenlinnasta. Arvo-setäni varusmies aika päättyi vasta syksyllä 1927, joten viimeisiltä kuukausilta ei ole enää valitettavasti tietoja käytettävissä.

Oletettavasti palvelusajan loppu on sujunut miellyttävän rauhallisesti. Suutarintöitä lienee ollut edelleen siinä määrin, että aika ei ole käynyt pitkäksi. Vanhalla sotilaalla iltalomille pääsy on ollut palveluksen lopussa helpompaa kuin alokasaikana, joten kirjojen lainaamiseen ja lukemiseen, elokuvissa ja teatterissa käyntiin ynnä muihin kulttuuriharrastuksiin samoin kuin urheilamiseen on varmasti ollut entistä enemmän tilaisuuksia. Tiivis yhteydenpito kotiin on taatusti jatkunut loppuun asti, ja lyhyet tai pidemmät lomat ovat ottaneet osansa sotilaan ajasta. Ehkäpä näistä löytyy syy siihen, että kirjeiden kirjoittaminen ei enää olekaan kiinnostanut aiempaan tapaan...

Reino Leppänen

Kankaanpään laulu

*Kirjoittanut Arvo Kankainen,
sotilasmestari sota-aikana Kankaanpäässä
Sävel: Kallaves, Kallaves*

Kankaanpää, Kankaanpää
nuorta voimaa, elämää
vielä sykkivät sun suones,
aattees, pyrkimykses, juones.
Suo mun sua ylistää,
Kankaanpää, Kankaanpää.

Tunnetko sä Kankaanpään,
maata täällä viljellään.
Saadaan viljakultaa kypsää,
possut röhkii, ammut lypsää.
Kanat munii kot kot kot
lihoo vot lompakot.

Sahtia, sahtia,
siitä saadaan mahtia.
Imelletään ohran jyvää,
saadaan talkookaljaa hyvää.
Työ käy sitten tahdissa
pikkuisessa sahdissa.

Koppatyö, koppatyö
täällä käy ja leiviks lyö.
On myös punkisuutareita
ålan mailmanmestareita,
joill on hyvä laskupää,
puutteelle ne pyllistää.

Rehtorit, lehtorit
on jo monet tohtorit.
Yliopistoon jos tentit
taikka laitat permanentit.
Kyllä käypi laatuun tää,
sivistää sun Kankaanpää.

Sivistys, valistus
sekä verorasitus,
kohoaa, mut karhut vainoo
miestä joll' on yksi ainoo
markkakin vain taskussaan,
pois se vaan kiskotaan.

Hyörittää, pyörittää
osaa kyllä Kankaanpää.
Sahat jyllää, myllyt myllää
toiset nousee, toiset pyllää
Pankit hoitaa vekselit,
vekselit ja protestit
(jollei katkee henkselit)

Markkinat, markkinat
täällä on vallan mahtavat.
Kaupit huiskii, huivit huiskii
hevot lentää, lehmät truiskii.
Kaikki huutaa ostakaa,
kyllä saa, kyllä saa.

Kyllä saa, kyllä saa
vaikka korven pontikkaa.
Hissun kissun kysymällä
pullolla tai ämpärillä.
Jos se täältä loppuis niin
Siikaisiin, Siikaisiin
(pirssi vaan ja näkemiin)

Niin kuin päivän perhoset
Kankaanpääss on neitokset,
juostessansa tanssitaloon
taikka vaikka Niinisaloon.
Viehkeä ja kevyt on
nousu varpaan, lantion
(niin se on vaikka neito Kankamon)

Kankaanpää, Kankaanpää
ei oo viime laulus tää.
Kasvat vielä kaupungiksi,
muista vaan se pieni niksi:
ole aina pää ja pää
Kankaanpää, muut väistykää!

Parkanoon, Parkanoon
kylliks kyllästynyt oon.
Siellä nähkääs nähdään unta
että sille Satakunta
sois myös jonkin maineen pään.
Kyllä suomme, häntäpään!

*Sanat muistellut ja palauttanut mieliin veli Esan
avustuksella*

Karinaisissa 20.11.1990

*Pekka Rantala
kouluneuvos*

Musiikkia, maestro!

Loimaalaisella Eetu Seppälällä on nuoresta iästään huolimatta jo melkoisesti kokemusta soittajana ja musiikintekijänä. Yksi hänen hienoimmista kokemuksistaan lienee paljon kiitosta saaneen 1827 Infernal Musical -hevimusikaalin basistin pesti Turun kulttuuripääkaupunkivuodessa.

Eetun soittoprojekteista ja tulevaisuudensuunnitelmista kyseli hänen siskonsa, Reetta Seppälä, joka opiskelee ensimmäistä vuottaan Turun Juhana Herttuan lukiossa.

Eetu ja Reetta ovat Hilda Ojasen jälkeläisiä neljännessä polvessa. Heidän Kirsi-äitinsä on Kirsti ja Mauno Ojasen lapsista nuorin.

Kuka olet ja mistä tulet?

Olen Eetu, 17 vuotta ja asun Loimaalla. Käyn lukiota Turussa Puolalanmäen lukiossa musiikki-linjalla.

Mitä harrastuksia sinulla on?

Sellon- ja sähköbasson soitto musiikkiopistossa, kotistudioäänitykset, säveltäminen ja kaikenlainen soitteleminen kotona, koulun musiikkitoiminta, kuten kuoro ja orkesteri sekä musiikin kuuntelu. Lisäksi harrastan partiota ja talvisin lumilautailua aina kun mahdollista.

Harrastat paljon musiikkia. Mistä musiikkiharrastuksesi oikein alkoi?

Kotonani on aina laulettu ja soitettu paljon. Olin jo pienenä poikana muskarissa ja ensimmäisellä luokalla aloitin sellonsoiton Loimaan musiikkiopistossa. Pikku hiljaa mukaan astui muitakin soittimia sekä bänditoiminta koulun musiikkikerhon myötä.

Mainitsit soittavasi muitakin soittimia kuin selloa ja bassoa. Mitä esimerkiksi?

Kitaraa ja rumpuja. Kitaran soittamisen aloitin yhdeksänvuotiaana. Isäni opetti minulle alkeet ja sen jälkeen kehityin kotona rämpyttelemällä. Rummusta kiinnostuin, kun kotiimme hankittiin rumpusetti äidille syntymäpäivälahjaksi.

Olet harrastanut musiikkia jo monta vuotta. Onko sinusta koskaan tuntunut, että haluaisit lopettaa soittamisen?

En ehkä lopettamista ole miettinyt, mutta päättä on tullut hakattua seinään ja jouta nuottitelineen reunaan monet kerrat. Vanhemmilta ja opettajilta saatu tuki on kuitenkin auttanut jaksamaan eteenpäin.

Eetu hevimusikaalin basistina.

Minkälaista musiikkia kuuntelet?

Viime vuosina musiikkimakuni on laajentunut suunnattomasti, ja olen nykyään musiikin suhteen moniruokainen. Se, mitä kuuntelen, vaihtelee mieleni mukaan ja riippuu päivästä. Jonain päivänä mieleni tekee kuunnella raskasta rockia, kun taas jonain toisena päivänä saatan kuunnella hempeää klassista. Kuuntelemassani musiikissa on kuitenkin tärkeää, että pidän kappaleesta ja se tuo minulle hyvän fiiliksen. Sitähän varten musiikkia ylipäätään tehdään.

Mitkä ovat parhaita musiikkiin liittyviä muistoja?

Sound of Music -musikaali Huittisten musiikkiopistossa vuosina 2009 ja Turun kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan kuulunut Turun palosta kertova hevimusikaali *1827 Infernal Musical* ovat ainakin jääneet hyvin mieleen. Lisäksi lukuisat bändiesiintymiset, musiikkilukion myötä tulleet erilaiset konsertit sekä musiikkileirit ovat myös olleet hyviä kokemuksia.

1827 Infernal Musical oli suuri menestys Turussa. Miten pääsit mukaan noinkin isoon projektiin?

Löysin netistä ilmoituksen, jossa haettiin soittajia

Eetu soittamassa selloa vieressään pitkäaikainen ex-sello-opettajansa Baiba Kuusela ja takana basso-opettajansa Carlos D'I Puerto.

musikaaliin. Päätin kokeilla kepillä jäätä ja suurena yllätyksenä minut valittiin mukaan bändin basistiksi.

Millaisissa muissa bändeissä olet soittanut?

Yläasteen uhma-aikoina meillä oli kavereideni kanssa pari hevivändiä, joiden kanssa keikkailimme aika paljon. Siirryttyäni Turkuun sekä musiikkimakuni että bändipiirit ovat laajentuneet. Koulussa meillä on kavereiden kanssa satunnaisia bändiviritelmiä ja jamisessioita. Lisäksi minulla on jo jonkin aikaa ollut loimaalaisen bändikaverini kanssa akustinen kitaraduo lähinnä terapiatarkoitukseen.

Mitä sinulla on suunnitelmissa lukion jälkeen?

Mikään ei ole vielä varmaa, yritän ensin käydä lukion kunnialla loppuun, mutta vaihtoehdot

Eetun huone toimii nykyään myös kotistudiona.

suuntautuvat musiikin ja tekniikan aloille.

Kiinnostavatko muusikon ura ja julkisuus sinua?

Muusikon elämä tulisi olemaan varmasti rankkaa ja sen eteen pitäisi tehdä hurjan paljon töitä. Tietenkin se kiinnostaa minua jonkin verran, mutta nykyään minusta tuntuu enemmän siltä, että voisin tehdä jotakin muuta työtä musiikin parissa ja soittaa siinä sivussa.

Mitä muita musiikkiin liittyviä ammatteja olet ajatellut?

Äänitysharrastukseni myötä musiikkiteknologian ammatti on alkanut kiinnostaa, koska mielestäni sovin ehkä paremmin tuottamaan ja äänittämään muiden tekemää musiikkia kuin itse soittamaan. *Sibelius-akatemia*n musiikkiteknologian koulutuslinja kiinnostaa minua, varsinkin juuri valmistuneen *Musiikkitalon* uusien studio- ja koulutus-tilojen vuoksi.

Äänittäminen ja säveltäminen eivät kuulosta ihan tavanomaisilta nuoren harrastuksilta. Mistä kiinnostuksesi niihin on peräisin ja miten olet opiskellut niitä?

Jo pienestä lähtien olen selaillut tarkkaan musiikkilehtiä sekä -kuvastoja. Kaikenlaiset musiikin tekemiseen liittyvät laitteet ovat aina kiehtoneet minua ja pikku hiljaa olen myös hankkinut niitä itselleni sekä alkanut harjoitella äänittämistä. Säveltämisintoni lähti bändiaikoina tekemistäni kappaleista ja jatkuu edelleen. Äänittämistä ja säveltämistä ei opi muuta kuin tekemällä, mutta tietenkin hyviä vinkkejä saa paljon netistä ja kokeneemmilta tekijöiltä.

Millä tavoin olet voinut hyödyntää kyseisiä taitoja?

Olen äänitellyt paljon omia sekä kavereideni tekeleitä ja joitakin demoäänityksiä bändeille. Viime kesänä sovitin ja äänitin valmiiksi sävellettyä musiikkia kesätyönä kahteen eri teatteriproduktioon.

Mitä odotat tulevaisuudeltasi?

Toivon saavani paljon uusia kokemuksia musiikin saralla sekä löytäväni opiskelupaikan itseäni miellyttävältä alalta.

Reetta Seppälä

Elämän kannel

Ihminen, sinussa elää elämän kannel.
Kannel joka soittaa.
Sinä soitat sitä, sen sointi on iloinen, suruinen.
Ihminen pysähdy, hiljenny, kuuntele sitä.
Kuuntele kuinka herkästi,
kauniisti se joskus soittaa.
Sävelet ovat ilon ja surun,
elämän matkalla koettuja.
Ihmeellinen on ihmisen luomus.
Ihmeellistä on luoja sinun työsi.
Anna taivainen isä meille voimaa,
että soittaisimme kauniisti
elämämme kannelta.
Oi lapsi maan, anna kanteleesi soida, viritä sitä,
kosketa sitä, soita sitä.
Silloin sinä tunnet: Nyt minä elän,
nyt minä todella elän.
Ystävät, kumpä meidän kanteleemme soinnussa
olisi rakkautta, anteeksiantoa,
ihmisen läheisyyttä, herkkyyttä, kauneutta, edes
sitä jumalallista vähäsen,
jonka hän on meille luoduilleen,
elämämme matkaevääksi antanut.

Heikki Passilahti 13.8.1994

Sukuhaarojen yhteyshenkilöt

OSKARI	Terttu Huhtamaa Eija Uusi-Oukari	Silmäkkeentie 9, 38720 Vihteljärvi Sävelänkatu 7, 38710 Kankaanpää	02-5787045 02-572 2542	thuhtamaa@gmail.com
IIVARI	Oivi Koskensalo Tuula Virtanen	Oivintie 20, 38800 Jämijärvi Koivulantie 6 as. 15, 28360 Pori	0400-549 975 0400-410 816	okoskensalo@gmail.com
JUHO	Liisa ja Esko Mäkipää Paula Haveri	Aaponkatu 2, 38710 Kankaanpää Isöröyhiöntie 69, 39410 Luhalahti	02-572 1115 0400-521 673	paula.haveri@ippnet.fi
VIHTORI	Kalevi Koivula Laura Koivula	Naapurinkatu 10, 38700 Kankaanpää Ilmarisenkatu 3, 38700 Kankaanpää	02-572 1865 02-572 2052	
HILDA	Arto Ojanen	Venälhontie 13, 21250 Masku	045-671 7610	arto.ojanen@dnainternet.net
ARTTURI	Laura Ahonen	Kuusistonportti 6, 13210 Hämeenlinna	040-733 3903	laura.ahonen@elise.fi
EINO	Inna Kuismanen	Kanneltie 8 A 8, 00420 Helsinki	09-504 1718	

Lopuksi

Tämmöinen tästä kuudennessa Leppäsläistä sitten tuli: 52 sivua, paljon mielenkiintoisia kirjoituksia ja valokuvia.

Kanada-teema sai tässäkin numerossa jatkoa Harry Kaunisviidan ja Reino Leppäsen kirjoituksilla. Toivottavasti tulevissakin numeroissa saamme lisätietoa Kanadan leppäsläisistä, joita tämän hetkisten tietojemme mukaan on runsaat 40. Todellisuudessa luku on hieman suurempi, sillä tiedoissamme on vielä joitakin puutteita.

Tätä taustaa vasten ei ollut mikään yllätys, että sukukokouksessa heitettiin ilmoille ajatus, varmaankin täysin leikkimielisesti, että mitäpä jos seuraava sukukokous pidettäisiinkin Kanadassa. Ensi kuulemalta ajatus kuulostaa aika utopistiselta, mutta ehkei ihan mahdottomalta. Perusteltu se ainakin olisi. Mutta annetaan ajan kulua ja ajatuksen hautua. Koskaan ei tiedä, vaikka se vielä toteutuisi.

Sukumme vanhin jäsen tällä hetkellä on heinäkuun 7. päivänä 1913 syntynyt Toini Tapper (Hilma ja Jalmar Maki'n lapsista toiseksi vanhin). Toini täytti viime heinäkuussa jo 98 vuotta, vaik-

ka valokuvien perusteella näyttääkin ikäistään paljon nuoremmalta. Hän on asunut ikänsä Sudburyssä aivan lapsuudenkotinsa läheisyydessä.

Kesällä Toinille oli sattunut valitettava tapaturma. Hän oli kaatunut kotonaan ja murtanut lonkkansa ja sen seurauksena joutunut viettämään muutamia viikkoja sairaalahoidossa. Päästyään pois sairaalasta hän ei enää pystynyt palaamaan kotiinsa, vaan joutui muuttamaan vanhusten palvelutaloon. Toivomme Toinille nopeaa kuntoutumista.

Lämpimät kiitokset kaikille kirjoittajille ja muulla tavalla lehden tekoon osallistuneille. Ilman teidän arvokasta panostanne tällainen lehti ei kerta kaikkiaan syntyisi.

Hyvää ja Rauhallista Joulua sekä Onnellista Uutta Vuotta 2012 kaikille lukijoillemme!

Merry Christmas and a very Happy New Year 2012 to all our readers!

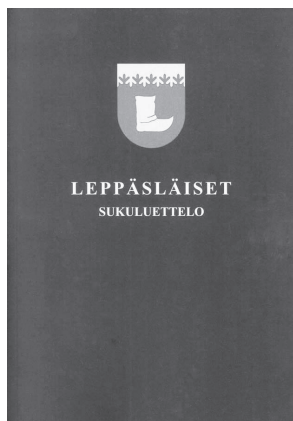
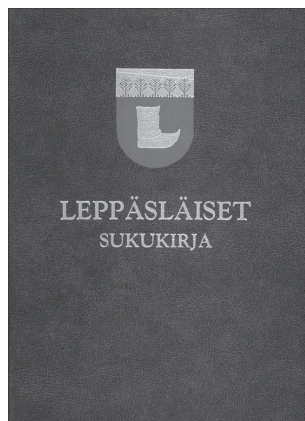
*Sukuseuran hallituksen puolesta
Arto Ojanen*

Toini Tapper sylissänsä Shean Kendon Gray (s. 14.4.2011), viidennen polven leppäsläinen Kanadassa. Shean on Jalmarin Irene-tyttären Kenneth-pojan Kyleen-tyttären poika.

KÄYTÄ TILAISUUS HYVÄKSESI JA OSTA SUKUSEURAN TUOTTEITA HUIPPUEDULLISESTI

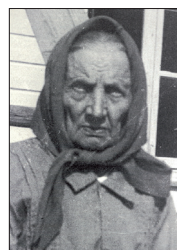
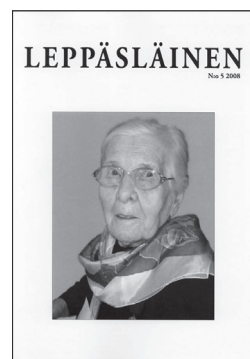
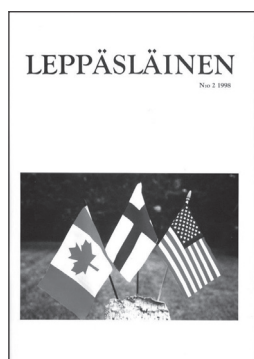
Sukuseura tarjoaa varastotuotteitaan nyt todella edulliseen hintaan.
Nyt jos koskaan kannattaa ostaa, vaikkapa joululahjaksi.

Sukukirja ja Sukuluettelo

yhteishintaan **25 e** (norm. 42,50 e)

Erikseen ostettuina: Sukukirja 20 e
Sukuluettelo 10 e

Leppäsläinen-lehden numerot 2 - 5

yhteishintaan **30 e** (norm. 47 e)

Erikseen ostettuina: n:o 2 9 e, n:ot 3 ja 4 7 e
ja n:o 5 12 e

Lehtiä on varastossa 10-15 kpl numerosta riippuen.

Tarjoukset ovat voimassa tammikuun 2012 loppuun asti tai niin kauan kuin tuotteita riittää. Hintoihin lisätään mahdolliset postituskulut.

Tuotteita voi tilata sähköpostitse osoitteista:
sukuseura@leppaslaiset.net tai
arto.ojanen@dnainternet.net
tai
puhelimitse Arto Ojaselta 045-671 7610

5 korttia yhteishintaan **1 e**
(norm. 2,50 e)

Yläkuva: Eija Uusi-Oukari myymässä sukuseuran tuotteita. Alakuva: vasemmalta Esko Mäkipää, Pirkko Arhio, Arto Rantala, Sauli Ahvenjärvi, Jaana Ahvenjärvi, Pekka Rantala ja Terttu Rantala. Takakannen yläkuva: sukujuhlissa otettu ryhmäkuva. Alakuva: Reino Leppänen haastattelee Harry Kaunisviitaa. Istumassa Elli ja Joanne Kaunisviita.

